SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 9. septembra 2011 *

V zadevi T-25/06,

Alliance One International, Inc., s sedežem v Danvillu, Virginija (Združene države), ki jo zastopata C. Osti in A. Prastaro, odvetnika,

tožeča stranka,

proti

Evropski komisiji, ki sta jo najprej zastopala É. Gippini Fournier in F. Amato, nato É. Gippini Fournier in N. Khan, zastopniki,

tožena stranka,

primarno zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2005) 4012 konč. z dne 20. oktobra 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (zadeva COMP/C.38.281/B.2 – Surovi tobak, Italija) in podredno zaradi predloga za znižanje globe, naložene družbi Alliance One International,

* Jezik postopka: angleščina.

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi J. Azizi, predsednik, E. Cremona (poročevalka), sodnica, in S. Frimodt Nielsen, sodnik,

sodna tajnica: C. Kristensen, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 28. septembra 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1 Tožeča stranka Alliance One International, Inc. (v nadaljevanju: družba Alliance One) je ameriška družba s sedežem v Združenih državah, ki je na čelu skupine, ki je nastala 13. maja 2005, to je po zadevni kršitvi, z združitvijo družb Dimon Inc. (v nadaljevanju: družba Dimon Inc.) in Standard Commercial Corp. (v nadaljevanju: družba SCC).

2 Med kršitvijo sta bili podjetji Dimon Italia Srl in Transcatab SpA, ki sta dve od štirih glavnih podjetij za prvo predelavo surovega tobaka s sedežem v Italiji (v nadaljevanju: predelovalci), v 100-odstotni lasti družb Dimon Inc. oziroma SCC, katerih pravna naslednica je družba Alliance One.

A – *Upravni postopek*

3 Komisija Evropskih skupnosti je 15. januarja 2002 na podlagi člena 11 Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve [u]redbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 3) poklicnima združenjema italijanskih predelovalcev in pridelovalcev tobaka Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani (poklicno združenje italijanskih predelovalcev surovega tobaka, v nadaljevanju: APTI) in Unione italiana tabacco (italijanska konfederacija združenj predelovalcev surovega tobaka, v nadaljevanju: Unitab) poslala zahteve za informacije v zvezi z italijanskim trgom surovega tobaka.

4 Komisija je 19. februarja 2002 prejela prošnjo družbe Deltafina SpA, predelovalke in članice združenja APTI, za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih kartelov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: Obvestilo o ugodni obravnavi). Komisija je 6. marca 2002 tej družbi odobrila pogojno imuniteto na podlagi točke 15 tega obvestila.

5 Komisija je 4. aprila 2002 prejela prošnjo družbe Dimon Italia za imuniteto pred globami na podlagi točke 8 Obvestila o ugodni obravnavi in, podredno, prošnjo za znižanje vseh glob na podlagi točk od 20 do 27 tega obvestila ter prošnjo družbe Transcatab za znižanje vseh glob na isti podlagi.

6 Komisija je 18. in 19. aprila 2002 v prostorih družb Dimon Italia, Transcatab, Trestina Azienda Tabacchi SpA in Romana Tabacchi SpA opravila preiskave na podlagi člena 14 Uredbe št. 17.

7 Komisija je 8. oktobra 2002 družbama Dimon Italia in Transcatab sporočila, da sta prvo oziroma drugo podjetje, ki sta predložili dokaze o kršitvi v smislu Obvestila o ugodni obravnavi, zato jima namerava na koncu upravnega postopka odobriti znižanje zneska globe, ki bi jima bila naložena za morebitne ugotovljene kršitve.

8 Komisija je 25. februarja 2004 sprejela obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki ga je poslala desetim podjetjem ali združenjem, med katerimi so bili predelovalci in matične družbe nekaterih od njih. Naslovniki obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah so imeli dostop do upravnega spisa, katerega kopijo na CD-ROM-u jim je poslala Komisija, in so v pisnih pripombah odgovorili na očitke Komisije. 22. junija 2004 je sledilo zaslišanje.

9 Po dopolnilu obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah z dne 25. februarja 2004, ki je bilo sprejeto 21. decembra 2004, je bilo 1. marca 2005 drugo zaslišanje.

10 Komisija je po posvetovanju s Svetovalnim odborom za omejevalna ravnanja in monopole in na podlagi končnega poročila pooblaščenca za zaslišanje 20. oktobra 2005 sprejela Odločbo C(2005) 4012 konč. z dne 20. oktobra 2005 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81(1) [ES] (Zadeva št. COMP/C.38.281/B.2 – Surovi tobak, Italija) (v nadaljevanju: izpodbijana odločba), katere povzetek je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* z dne 13. februarja 2006 (UL L 353, str. 45).

B – *Izpodbijana odločba*

11 Izpodbijana odločba obravnava, prvič, horizontalni omejevalni sporazum, ki so ga predelovalci izvajali na italijanskem trgu surovega tobaka (točka 1 obrazložitve izpodbijane odločbe).

12 Komisija je v izpodbijani odločbi ugotovila, da so predelovalci od leta 1995 do začetka leta 2002 določali pogoje trgovanja za nakup surovega tobaka v Italiji v zvezi z neposredno nabavo pri proizvajalcih ali nabavo pri „tretjih podjetjih za pakiranje“, zlasti z določanjem cen in razdelitvijo trga (točka 1 obrazložitve izpodbijane odločbe).

13 Izpodbijana odločba obravnava, drugič, drugi kršitvi, ločeni od kartela, ki so ga izvajali predelovalci, ki sta od začetka leta 1999 do konca leta 2001 potekali tako, da je – glede kršitve združenja APTI – to določalo pogodbene cene, o katerih se je v imenu članov pogajalo pri sklepanju panožnih sporazumov s konfederacijo Unitab, ter da je – glede kršitve konfederacije Unitab – ta določala cene, o katerih se je v imenu članov pogajala z združenjem APTI pri sklepanju istih sporazumov.

14 Komisija je v izpodbijani odločbi menila, da pomeni ravnanje predelovalcev enotno in trajajočo kršitev člena 81(1) ES (glej zlasti točke od 264 do 269 obrazložitve izpodbijane odločbe).

15 V členu 1(1) izpodbijane odločbe je odgovornost za kartel pripisala štirim italijanskim predelovalcem, družbi Universal Corp., ki je matična družba družbe Deltafina, ter družbi Alliance One kot družbi, ki je nastala z združitvijo družb Dimon in SCC. V členu 1(2) izpodbijane odločbe je tudi ugotovila, da sta APTI in Unitab kršila

člen 81(1) ES, ker sta sprejemala odločitve o določanju cen, o katerih sta se v imenu članov pogajala pri sklepanju panožnih sporazumov.

16 V členu 2 izpodbijane odločbe je Komisija podjetjem iz točke 15 zgoraj ter združenju APTI in konfederaciji Unitab naložila globe (glej točko 54 spodaj).

1. *Naslovniki izpodbijane odločbe*

17 V točki 2.4 izpodbijane odločbe so opredeljeni naslovniki izpodbijane odločbe.

18 Komisija se je uvodoma sklicevala na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero je treba v okviru konkurenčnega prava pojem „podjetje“ razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto z vidika predmeta zadevnega sporazuma, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (točka 325 obrazložitve izpodbijane odločbe).

19 Nato je navedla, da je dokazano, da so družbe Deltafina, Dimon Italia (ki se je pozneje preimenovala v Mindo), Transcatab in Romana Tabacchi ter združenje APTI in konfederacija Unitab med kršitvami neposredno sodelovale pri ugotovljenih kršitvah, zato je izpodbijana odločba naslovljena na vsako od teh podjetij in združenj (točka 327 obrazložitve izpodbijane odločbe).

20 Komisija je v nadaljevanju analize preučila vprašanje odgovornosti matičnih družb za kršitve nekaterih hčerinskih družb (družb Deltafina, Dimon Italia in Transcatab). V zvezi s tem je Komisija spomnila, da je bila med kršitvami družba Deltafina v 100-odstotni lasti družbe Universal, družba Dimon Italia v 100-odstotni lasti družbe Dimon Inc. in družba Transcatab v 100-odstotni lasti družbe SCC (točka 328 obrazložitve izpodbijane odločbe).

21 Komisija je med drugim navedla, da je v skladu s sodno prakso matična družba lahko odgovorna za nezakonito ravnanje hčerinske družbe, če ta ne more samostojno določati svojega ravnanja na trgu. V zvezi s tem je spomnila, da je mogoče domnevati, da matična družba, kadar ima v lasti ves kapital hčerinske družbe, odločilno vpliva na njeno ravnanje, kadar ta krši člen 81(1) ES (točki 329 in 330 obrazložitve izpodbijane odločbe).

22 V točki 331 obrazložitve izpodbijane odločbe je ugotovila, da je v zvezi z družbami Deltafina, Dimon Italia in Transcatab mogoče upravičeno domnevati, da „niso bile samostojne“, saj so bile v 100-odstotni lasti matičnih družb.

23 Komisija je zavrnila trditev teh družb, ki so v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah navedle, da so za odločilni vpliv poleg 100-odstotnega lastništva potrebni še drugi dejavniki, in pojasnila, da je vsaka domneva o takem vplivu na hčerinsko družbo, ki je v 100-odstotni lasti matične družbe, ovrgljiva. Nasprotni dokaz bi morala predložiti stranka, ki želi tako domnevo ovreči, tako da predloži „trdne dokaze“, ti pa ne morejo biti le splošne informacije, ki niso podprte s prepričljivimi dokazi (točka 334 obrazložitve izpodbijane odločbe).

24 V zvezi s tem je drugo za drugo preučila trditve matičnih družb, na katere je bila naslovljena izpodbijana odločba.

25 Komisija je najprej zavrnila splošno trditev zadevnih matičnih družb, da so bile uprave njihovih hčerinskih družbo polno odgovorne za svoje dejavnosti. Po njenem mnenju dejstvo, da sta družbi Dimon Inc. in SCC obdržali upravi, ki sta ju hčerinski družbi imeli, ko sta ju 100-odstotno prevzeli ti družbi, ne more izključiti odločilnega vpliva teh dveh matičnih družb na njuni italijanski hčerinski družbi, saj je običajno, da se upravi hčerinske družbe, ki je v 100-odstotni lasti, naloži vodenje tekočih zadev (točka 338 obrazložitve izpodbijane odločbe).

26 Po mnenju Komisije nobeno od teh podjetij na splošno ni dokazalo posebnosti svoje skupine, zaradi katere bi bile dejavnosti hčerinske družbe precej neodvisne od njenega vpliva (točka 339 obrazložitve izpodbijane odločbe).

27 V zvezi s tem je Komisija preučila trdnost gospodarskih povezav družb Deltafina, Dimon Italia in Transcatab z njihovimi matičnimi družbami, ki naj bi dokazovale, da so italijanske hčerinske družbe z drugimi člani skupine sestavljale gospodarsko enoto. Komisija je zato navedla, da so bile zadevne skupine največji trgovci s tobačnimi listi na svetu ter da so pogosto pridobile in tržile tobak, ki so ga kupile njihove italijanske hčerinske družbe (točka 340 obrazložitve izpodbijane odločbe).

28 V zvezi z družbama Dimon Inc. in SCC je Komisija navedla, da sta ti družbi z italijanskimi partnerji obvladovali družbi Dimon Italia in Transcatab, še preden sta postali njuni 100-odstotni lastnici. Dejstva, da po prevzemu „nista spreminjali uprav“ hčerinskih družb, zato ni mogoče šteti za dokaz, da nista imeli nobenega vpliva na vodstvene delavce, potem ko sta postali 100-odstotni lastnici. Komisija je dodala, da so bili v upravnem odboru družbe Dimon Italia samo predstavniki skupine Dimon in da je bil eden od njih zadolžen izključno za dnevno vodenje podjetja. V zvezi s prenosom izvršnih pooblastil na generalnega direktorja družbe Transcatab je Komisija izjavila,

da nima nobene informacije, na podlagi katere bi lahko ugotovila, da ne njega ne drugih članov upravnega odbora ni imenovala družba SCC (točki 341 in 342 obrazložitve izpodbijane odločbe).

29 Nato je Komisija zavrnila trditev družb Dimon Inc. in SCC, da med njima in njunima hčerinskima družbama ni bilo nobene komunikacijske poti (točke od 343 do 346 obrazložitve izpodbijane odločbe).

30 Prvič, Komisija je preučila obstoj morebitnih komunikacijskih poti med družbama Transcatab in SCC. V zvezi s tem je navedla, da so dejavnosti družbe Transcatab štele za dejavnosti družbe Standard Commercial Tobacco Co., Inc. (v nadaljevanju: družba SCTC), ki je holding v 100-odstotni lasti skupine SCC, in da so bile obravnavane v okviru dejavnosti te skupine, ki vključujejo prodaje skupine SCC proizvajalcem cigaret. Iz tega je sklepala, da so bili rezultati dejavnosti družbe Transcatab preneseni na višje ravni v skupini in konsolidirani (točka 344 obrazložitve izpodbijane odločbe).

31 Drugič, Komisija je preučila položaj družb Dimon Italia in Dimon Inc. Navedla je, da je hčerinska družba pripravljala redna poročila, ki so vsebovala zaupne informacije o njeni strategiji in rezultatih, ter jih pošiljala družbam v skupini, ki so kupovale od družbe Dimon Italia. Navedla je tudi, da se v drugih dokumentih omenja neposredno poseganje uprave družbe Dimon International Inc. in drugih družb v skupini Dimon v dejavnosti družbe Dimon Italia. Dodala je, da se je za družbo Dimon Inc. pogosto uporabljalo ime „Dimon International Inc.“, kar pomeni, da je v imenu matične družbe dejansko delovala na najvišji ravni skupine. Komisija je iz tega sklepala, da ne more biti dvoma o obstoju komunikacijskih poti med družbama Dimon Italia in Dimon Inc., čeprav je ta komunikacija potekala prek družbe Dimon International (točka 345 obrazložitve izpodbijane odločbe).

32 Komisija je trditev, da družba Dimon Inc. ni bila neposredna matična družba družbe Dimon Italia, zavrnila, ker ni bil predložen noben dokument, ki bi pojasnil vlogo družbe Intabex Netherlands BV (v nadaljevanju: družba Intabex) ali kazal na obstoj morebitnih komunikacijskih poti te družbe z družbama Dimon Italia in Dimon Inc. Poleg tega naj bi družba Intabex delovala samo kot vmesni finančni holding brez povezave z operativnimi vidiki dejavnosti družbe Dimon Italia (točka 346 obrazložitve izpodbijane odločbe).

33 Komisija je pojasnila, da sta skupini, katerih del sta bili družbi Transcatab in Dimon Italia med kršitvijo, po združitvi v nov subjekt Alliance One nehali obstajati, zato je ta družba kot pravna naslednica teh dveh skupin naslovnica izpodbijane odločbe. Enako je veljalo za družbo Dimon Italia, ki jo je družba Intabex prodala posameznikom, ki so jo preimenovali v Mindo (točki 349 in 350 obrazložitve izpodbijane odločbe).

34 Ob upoštevanju teh različnih elementov je Komisija v točki 351 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da morajo Deltafina, Universal, Mindo (prej Dimon Italia), Transcatab, Alliance One, Romana Tabacchi, APTI in Unitab odgovarjati za zadevne kršitve ter biti naslovniki izpodbijane odločbe.

2. *Določitev zneska glob*

35 Komisija je v točkah od 356 do 404 obrazložitve izpodbijane odločbe določila globe, ki jih je treba naložiti naslovnikom izpodbijane odločbe.

36 Komisija je najprej preučila težo kršitve. Komisija je spomnila, da je treba pri presoji teže kršitve upoštevati njeno naravo, njen dejanski vpliv na trg, kjer se to lahko meri, in velikost zadevnega geografskega trga, in v točki 369 obrazložitve izpodbijane odločbe ugotovila, da je treba kršitev, ki so jo storili predelovalci, šteti za zelo resno.

37 Drugič, Komisija je v točkah od 370 do 376 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila vprašanji „posamezne teže vsakega podjetja“ in „odvračanja“. V zvezi s tem je navedla, da je treba upoštevati „posamezno težo vsakega podjetja in verjetne posledice njegovega nezakonitega ravnanja“.

38 Najprej je Komisija presodila, da je treba globe določiti glede na tržni položaj vsake zadevne stranke (točka 371 obrazložitve izpodbijane odločbe).

39 V zvezi s tem je Komisija menila, da je treba najvišji izhodiščni znesek globe določiti družbi Deltafina kot največjemu kupcu s približno 25-odstotnim tržnim deležem v letu 2001 (točka 372 obrazložitve izpodbijane odločbe).

40 Komisija je menila, da je treba družbe Transcatab, Dimon Italia in Romana Tabacchi ob upoštevanju njihovih manjših deležev na zadevnem trgu, približno od 9 % do 11 % v letu 2001, „uvrstiti v isto skupino“ in jim določiti nižje izhodiščne zneske (točka 373 obrazložitve izpodbijane odločbe).

41 Vendar je Komisija menila, da izhodiščni znesek, ki odraža samo položaj na trgu, ne bo dovolj odvračilen za družbe Deltafina, Dimon Italia (Mindo) in Transcatab, ker so – oziroma, v primeru družbe Mindo, je bila – kljub razmeroma nizkemu prometu del ekonomsko in finančno zelo močnih večnacionalnih skupin, ki so glavni svetovni

trgovci s tobakom in delujejo na različnih ravneh tobačne industrije in različnih geografskih trgih (točka 374 obrazložitve izpodbijane odločbe).

42 Zato je Komisija menila, da je treba za odvračilni učinek glob izhodiščni znesek za družbo Deltafina uporabiti množitelj 1,5 – torej ga povečati za 50 % – in za izhodiščni znesek za Dimon Italia (Mindo) in Transcatab uporabiti množitelj 1,25 – torej ga povečati za 25 % (točka 375 obrazložitve izpodbijane odločbe).

43 Tako je Komisija v točki 376 obrazložitve izpodbijane odločbe določila te izhodiščne zneske glob:

– Deltafina: 37,5 milijona EUR;

– Transcatab: 12,5 milijona EUR;

– Dimon Italia (Mindo): 12,5 milijona EUR;

– Romana Tabacchi: 10 milijonov EUR.

44 Tretjič, Komisija je preučila vprašanje trajanja kršitve.

45 Zlasti iz točk od 377 do 379 obrazložitve izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija povišala izhodiščne zneske globe za 10 % za vsako dopolnjeno leto kršitve in za 5 % za vsako dodatno obdobje, enako ali daljše od šestih mesecev. Tako se je izhodiščni znesek globe za družbe Deltafina, Dimon Italia (Mindo) in Transcatab povečal za 60 %, kar ustreza obdobju kršitve, ki je trajalo šest let in štiri mesece, in za družbo Romana Tabacchi za 25 %, kar ustreza obdobju kršitve, ki je trajalo dve leti in osem mesecev.

46 Zato so bili določeni ti osnovni zneski glob, naloženih naslovnikom izpodbijane odločbe:

– Deltafina: 60 milijonov EUR;

– Transcatab: 20 milijonov EUR;

– Dimon Italia (Mindo): 20 milijonov EUR;

– Romana Tabacchi: 12,5 milijona EUR.

47 Četrtič, Komisija je v točkah od 380 do 398 obrazložitve izpodbijane odločbe preučila, ali je treba upoštevati olajševalne okoliščine. Zlasti v zvezi s položajem družb Dimon Italia in Transcatab je Komisija zavrnila vse njune argumente za uveljavljanje olajševalnih okoliščin.

48 Petič, Komisija je določila zneske glob ob upoštevanju olajševalnih okoliščin, tako da je osnovna zneska glob, naloženih družbama Deltafina in Romana Tabacchi, znižala za 50 % oziroma za 30 % ter preučila, ali je treba osnovne zneske različnih naslovnikov prilagoditi tako, da ne presegajo zgornje meje 10 % prometa iz člena 23(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) (točke od 399 do 404 obrazložitve izpodbijane odločbe).

49 V zvezi s tem je pojasnila, da se, kadar so zadevna podjetja del skupine, šteje, da so ta podjetja pod odločilnim vplivom matičnih družb, in ker so zato matične družbe solidarno odgovorne za globo, naloženo njihovi hčerinski družbi, je treba pri določitvi zgoraj omenjene zgornje meje 10 % upoštevati svetovni promet skupine (točka 401 obrazložitve izpodbijane odločbe).

50 Zato je navedla, da globa, naložena družbi Romana Tabacchi, ne sme presegati 2,05 milijona EUR in da na podlagi te določbe drugih glob ni treba zmanjšati (točki 402 in 403 obrazložitve izpodbijane odločbe).

51 Komisija je analizo zgornje meje globe zaključila z omejitvijo solidarne odgovornosti družbe Mindo na 10 % njenega prometa v zadnjem poslovnem letu, to je 3,99 milijona EUR, ker ob sprejetju izpodbijane odločbe ni ohranila nobenih povezav z nekdanjo skupino Dimon, ki je postala Alliance One (točka 404 obrazložitve izpodbijane odločbe).

52 Šestič, Komisija se je izrekla o uporabi Obvestila o ugodni obravnavi (točke od 405 do 500 obrazložitve izpodbijane odločbe).

53 Komisija je po ugotovitvi, da sta družbi Dimon Italia in Transcatab ravnali v skladu s pogoji, postavljenimi na podlagi njunih prošenj za zmanjšanje globe, na podlagi presoje predloženih dokazov in njunega sodelovanja med postopkom sklenila, da se družbama Dimon in Transcatab odobri najvišja raven zmanjšanja, predvidena znotraj razpona, ki jima je bil določen po njunih predlogih za zmanjšanje globe, to je 50 % oziroma 30 % (točke od 492 do 499 obrazložitve izpodbijane odločbe). Nasprotno pa družbi Deltafina ni bila dodeljena imuniteta ali znižanje globe.

54 V skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003 je Komisija v členu 2 izpodbijane odločbe določila te zneske glob, ki jih je treba naložiti podjetjem in podjetniškim združenjem, naslovnikom izpodbijane odločbe:

– Deltafina in Universal, solidarno: 30 milijonov EUR;

– Dimon Italia (Mindo) in Alliance One: 10 milijonov EUR; družba Alliance One je odgovorna za celoto, družba Mindo pa je solidarno odgovorna le za 3,99 milijona EUR;

– Transcatab in Alliance One, solidarno: 14 milijonov EUR;

– Romana Tabacchi: 2,05 milijona EUR;

– APTI: 1000 EUR;

– Unitab: 1000 EUR.

Postopek in predlogi strank

55 Družba Alliance One je 24. januarja 2006 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila to tožbo.

56 Družba Alliance One je v vlogi predlagala združitev te zadeve z zadevami, povezanimi s tožbama, ki sta ju vložili družbi Mindo in Transcatab (glej točki 57 in 58 spodaj).

57 Družba Mindo je 20. januarja 2006 vložila tožbo za razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe ali, podredno, za znižanje globe, ki ji je bila naložena z izpodbijano odločbo (zadeva T-19/06).

58 Družba Transcatab je 3. februarja 2006 prav tako vložila tožbo za razglasitev delne ničnosti izpodbijane odločbe in, podredno, za znižanje globe, ki ji je bila naložena z izpodbijano odločbo (zadeva T-39/06), ter predlagala združitev te zadeve z obravnavano zadevo.

59 Družba Mindo je z ločenim aktom, vloženim v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 27. julija 2006, predlagala združitev zadeve T-19/06 z obravnavano zadevo. Družba Alliance One je 21. avgusta 2006 v stališčih o tem predlogu izjavila, da se strinja z združitvijo.

60 Komisija je v dopisu, vloženem v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 21. avgusta 2006, navedla, da združitev teh zadev ne omogoča znatnega izboljšanja učinkovitosti postopka in da odločitev prepušča Splošnemu sodišču.

61 Splošno sodišče predlogu za združitev zadev ni ugodilo.

62 Splošno sodišče je 24. novembra 2009 v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika družbi Alliance One postavilo pisno vprašanje, na katerega je ta odgovorila v predpisanem roku. Komisija je 2. februarja 2010 predstavila stališča o odgovoru družbe Alliance One.

63 Na podlagi poročila sodnice poročevalke je Splošno sodišče (tretji senat) odločilo, da začne ustni postopek, in v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika pozvalo stranki, naj predložita določene listine. Stranki sta te zahteve izpolnili v določenem roku.

64 Stranki sta ustno podali stališča in odgovore na vprašanja Splošnega sodišča na obravnavi 28. septembra 2010.

65 Družba Alliance One Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– razglasi ničnost člena 1(1) izpodbijane odločbe v delu, v katerem se ta nanaša na družbe SCC, Dimon Inc. in Alliance One;

– ustrezno zniža znesek glob, naloženih družbama Transcatab in Dimon Italia (Mindo), da ne bosta presegli 10 % njunega prihodka v zadnjem finančnem letu;

– podredno, zniža globo, naloženo družbama Transcatab in Dimon Italia (Mindo), ker se množitelj ne uporabi;

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

66 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

– tožbo zavrne;

– družbi Alliance One naloži plačilo stroškov.

Pravo

67 Družba Alliance One v podporo tožbi v bistvu navaja tri tožbene razloge, ki se delijo na več delov. Prvi tožbeni razlog, ki ga navaja primarno, se nanaša na kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za kršitve, ki jih je storila njena hčerinska družba, in kršitev pravice do obrambe. Drugi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, ker znesek naložene globe presega 10 % prometa, ki sta ga leta 2005 ustvarili družbi Transcatab oziroma Dimon Italia, ter na kršitev načela sorazmernosti pri določitvi končnega zneska globe. Družba Alliance One podredno navaja še tretji tožbeni razlog, ki se nanaša na napačno uporabo prava in napačno ugotovitev dejanskega stanja ter na kršitev načela sorazmernosti in pomanjkljivo obrazložitev pri določitvi množitelja.

A – *Prvi tožbeni razlog: kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za kršitve, ki jih je storila njena hčerinska družba, in kršitev pravice do obrambe*

68 Ta tožbeni razlog se lahko razdeli na štiri dele. V prvem delu družba Alliance One trdi, da je Komisija kršila pravila o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe. V drugem delu družba Alliance One trdi, da sta družbi SCC in Dimon Inc. Komisiji predložili dokaze, da nista odločilno vplivali na hčerinski družbi, kar je Komisija v bistvu prezrla. V tretjem delu družba Alliance One očita Komisiji, da je kršila pravico družb SCC in Dimon Inc. do obrambe, ker je za izpodbijanje njunih dokazov uporabila dokumente, ki niso bili navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, in nedostopne dokumente. V četrtem delu družba Alliance One trdi, da je Komisija kršila pravila o dokaznem bremenu.

1. *Prvi del: kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe*

a) Trditve strank

69 Družba Alliance One trdi, da je Komisija storila napako, ker je menila, da sta družbi SCC in Dimon Inc. med kršitvijo odločilno vplivali na družbi Transcatab in Dimon Italia, zaradi česar sta solidarno odgovorni za kršitev družb Transcatab in Dimon Italia.

70 Po mnenju družbe Alliance One temelji izpodbijana odločba na napačni razlagi upoštevne sodne prakse, ker je v tej odločbi ugotovljeno, da se lahko domneva, da matična družba, ki je lastnica vseh deležev hčerinske družbe, odločilno vpliva na njeno poslovno ravnanje. Družba Alliance One se v podporo trditvi sklicuje na več sodb Sodišča, sklepne predloge generalnih pravobranilcev v nekaterih od teh zadev in nekatere sodbe Splošnega sodišča. Zlasti iz sodbe Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji (C-286/98 P, Recueil, str. I-9925), ki naj bi jo potrdile še druge sodbe, naj bi bilo razvidno, da je poleg dokaza, da je bila matična družba lastnica vseh deležev hčerinske družbe, ko je hčerinska družba kršila člen 81(1) ES, vedno treba predložiti dodatne dokaze za domnevo, da je matična družba odločilno vplivala na ravnanje hčerinske družbe in da je zato solidarno odgovorna za kršitev, ki jo je storila hčerinska družba.

71 Poleg tega naj bi Komisija v upravni praksi velikokrat zavzela stališče, da le dejstvo, da ima eno podjetje v lasti vse deleže hčerinske družbe, ki je neposredno sodelovala pri kršitvi konkurenčnega prava, samo po sebi ne zadošča za dokaz njegove odgovornosti in da so zato potrebni dodatni elementi, da se z gotovostjo dokaže odgovornost skupine za ravnanje ene od hčerinskih družb, kadar matična družba ni neposredno sodelovala v omejevalnem sporazumu.

72 Družba Alliance One se zlasti sklicuje na primere, v katerih naj Komisija ne bi ugotovila odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe, pri čemer je zlasti grajala pristop Komisije v zadevi, v kateri je sprejela odločbo z dne 20. oktobra 2004 v zadevi Surovi tobak – Španija (COMP/38.238/B.2), na primere, v katerih naj bi Komisija ugotovila, da je matična družba odgovorna zaradi neposrednega sodelovanja v kartelu, in na primere, v katerih naj bi se Komisija oprla na druge elemente, da bi dokazala odgovornost matične družbe.

73 Iz analize upravne prakse Komisije naj bi bilo zlasti razvidno, da Komisija poleg dejstva, da ima družba v lasti vse deleže hčerinske družbe, zahteva tudi „druge“ elemente, kot so:

– neposredna vpletenost matične družbe v kršitve;

– odgovornost matične družbe za izvajanje kršitve;

– sodelovanje matične družbe na sestankih, na katerih se je razpravljalo o protikonkurenčnih ravnanjih;

– dejstvo, da matična družba ni zatrjevala ali navajala, da je njena hčerinska družba samostojna;

– dejstvo, da je matična družba nastopila kot edini sogovornik v postopku;

– elementi, ki kažejo, da je bila matična družba „seznanjena“ s sporazumi, ali dejstvo, da ni izrecno zanikala, da je bila seznanjena o kršitvi.

74 Skratka, iz analize sodne prakse in upravne prakse Komisije naj bi bilo razvidno, da:

– mora Komisija dokazati, da je matična družba odločilno vplivala na hčerinsko družbo;

– dokazno breme ni obrnjeno, ampak le poenostavljeno, kadar je hčerinska družba v 100-odstotni lasti matične družbe, če so izpolnjeni drugi pogoji ali indici, ki podpirajo to ugotovitev;

– je samo, kadar je matična družba 100-odstotna lastnica hčerinske družbe in kadar obstajajo drugi indici o njeni vpletenosti, mogoče domnevati, da je matična družba odgovorna, in nanjo prenesti dokazno breme o nevpletenosti;

– je to domnevo vedno mogoče ovreči, če družba Alliance One lahko predloži zadostne dokaze, da v tem primeru tega ni storila, čeprav bi lahko odločilno vplivala na hčerinsko družbo.

75 Tako družba Alliance One nasprotuje razlagi sodne prakse, ki jo je Komisija navedla v izpodbijani odločbi, in poudarja, da je Komisija v postopku trdila le, da sta imeli družbi SCC in Dimon Inc. v lasti vse deleže hčerinskih družb, in menila, da to zadošča za prenos dokaznega bremena na te stranke.

76 Komisija naj bi torej z neupravičenim prenosom dokaznega bremena na družbi SCC in Dimon Inc. domnevo *iuris tantum* spremenila v domnevo *iuris et de iure*, to je v domnevo, ki je z nasprotnimi dokazi ni mogoče ovreči.

77 Zato naj dokazno breme o odločilnem vplivu matične družbe na hčerinsko družbo ne bi bilo obrnjeno, kadar je hčerinska družba v 100-odstotni lasti matične družbe. V tem primeru bi se dokazno breme na družbo Alliance One lahko preneslo le, če bi Komisija predložila prepričljive dokaze, da sta bili družbi Transcatab in Dimon Italia med kršitvijo pod odločilnim vplivom matičnih družb.

78 Po mnenju tožeče stranke je Komisija zato napačno uporabila pravo, ko je domnevala, da sta družbi Dimon Inc. in SCC odgovorni za ravnanje hčerinskih družb.

79 Komisija predlaga, naj se ta del prvega tožbenega razloga zavrne.

b) Presoja Splošnega sodišča

80 Spomniti je treba, da konkurenčno pravo zadeva dejavnosti podjetij (sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v združenih zadevah Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P in C-219/00 P, Recueil, str. I-123, točka 59) in da pojem podjetje pomeni vsak subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost, ne glede na njegovo pravno obliko in način financiranja (sodbi Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 112, in z dne 10. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237, točka 54).

81 Iz sodne prakse je razvidno, da je treba pojem podjetje, postavljen v ta kontekst, razumeti, kot da označuje gospodarsko enoto, čeprav s pravnega vidika to gospodarsko enoto sestavlja več fizičnih ali pravnih oseb (sodba Sodišča z dne 14. decembra 2006 v zadevi Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, ZOdl., str. I-11987, točka 40; zgoraj v točki 80 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 55, in sodba Splošnega sodišča z dne 15. septembra 2005 v zadevi DaimlerChrysler proti Komisiji, T-325/01, ZOdl., str. II-3319, točka 85).

82 Kadar tak gospodarski subjekt krši pravila o konkurenci, mora v skladu z načelom osebne odgovornosti za to kršitev odgovarjati sam (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 145; z dne 11. decembra 2007 v zadevi ETI in drugi, C-280/06, ZOdl., str. I-10893, točka 39, in zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 56).

83 Kršitev konkurenčnega prava je treba nedvoumno pripisati pravni osebi, ki ji je mogoče naložiti plačilo glob. Za uporabo in izvršitev odločb Komisije na področju prava konkurence je namreč treba kot naslovnika take odločbe določiti subjekt, ki ima pravno osebnost (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 in T-335/94, Recueil, str. II-931, točka 978).

84 V skladu z ustaljeno sodno prakso se ravnanje hčerinske družbe lahko pripiše matični družbi, zlasti če ta hčerinska družba – čeprav je ločena pravna oseba – o svojem ravnanju na trgu ne odloča samostojno, ampak ravna večinoma v skladu z navodili matične družbe, pri čemer se upošteva zlasti gospodarske, organizacijske in pravne povezave med tema pravnima osebama (glej zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 58 in navedena sodna praksa).

85 Ker sta v takem primeru matična družba in njena hčerinska družba del iste gospodarske enote in sta eno samo podjetje v smislu člena 81 ES, lahko Komisija odločbo, s katero je naloženo plačilo glob, naslovi na matično družbo, ne da bi bilo treba dokazati, da je bila matična družba pri tej kršitvi osebno vpletena (glej v tem smislu zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 59).

86 Iz sodne prakse je tudi razvidno, da v posebnem primeru, ko je matična družba lastnica 100 % kapitala hčerinske družbe, ki je kršila pravila o konkurenci, ta matična družba po eni strani lahko odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe, po drugi strani pa obstaja izpodbojna domneva, da ta matična družba dejansko odločilno vpliva na ravnanje svoje hčerinske družbe (glej zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 60 in navedena sodna praksa).

87 V teh okoliščinah za domnevo, da matična družba odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe, zadostuje, da Komisija dokaže, da je ves kapital hčerinske družbe v lasti matične družbe. Nato lahko Komisija matično družbo šteje za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene njeni hčerinski družbi, razen če ta matična družba, ki mora to domnevo izpodbiti, ne predloži zadostnih dokazov, da njena hčerinska družba na trgu ravna samostojno (glej v tem smislu zgoraj v točki 70 navedeno sodbo Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, točka 29, in zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 61).

88 Čeprav se je Sodišče v točkah 28 in 29 zgoraj v točki 70 navedene sodbe Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji poleg stoodstotnega lastništva kapitala hčerinske družbe sklicevalo tudi na druge okoliščine, kot sta neprerekanje vpliva, ki ga izvaja matična družba na poslovno politiko hčerinske družbe, in skupno zastopanje obeh družb v upravnem postopku, je Sodišče te okoliščine poudarilo zgolj zato, da bi predstavilo vse elemente, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svoje utemeljevanje, in ne zato, ker bi želelo uporabo domneve, navedene v točki 86 zgoraj, pogojevati s predložitvijo dodatnih indicev v zvezi z dejanskim vplivanjem matične družbe (glej zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točka 62 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Schunk in Schunk Kohlenstoff-Technik proti Komisiji, T-69/04, ZOdl., str. II-2567, točka 57).

89 Iz izpodbijane odločbe je razvidno, da je Komisija, zato da je matični družbi pripisala odgovornost za kršitev, ki jo je storila hčerinska družba, izhajala iz predpostavke, da je to odgovornost mogoče pripisati matični družbi, če sta matična in hčerinska družba del iste gospodarske enote ter sta torej eno samo podjetje v smislu člena 81 ES (točka 325 obrazložitve izpodbijane odločbe).

90 Osrednji element, na katerega se je Komisija oprla pri dokazovanju, da je matična družba lahko odgovorna za kršitev hčerinske družbe, je, da hčerinska družba ni samostojno določala svojega ravnanja na trgu. Ta nesamostojnost je namreč posledica „odločilnega vpliva“ matične družbe na ravnanje hčerinske družbe, skladno s sodno prakso pa je mogoče domnevati, da se je tak vpliv dejansko izvajal, kadar ima matična družba v lasti ves kapital hčerinske družbe (glej točki 329 in 330 obrazložitve izpodbijane odločbe).

91 Komisija je v točki 331 izpodbijane odločbe zato menila, da v tem primeru družbe Deltafina, Dimon Italia in Transcatab „niso bile samostojne“, saj so bile v 100-odstotni lasti matičnih družb.

92 V nasprotju s trditvijo družbe Alliance One, da je Komisija v tem primeru domnevo *iuris tantum* spremenila v domnevo *iuris et de iure,* to utemeljevanje ne odstopa od logike izpodbojne domneve. Kot pri drugih izpodbojnih domnevah v konkurenčnem pravu se zakonita domneva Komisije šteje za dokazano, če je zadevno podjetje ne ovrže s prepričljivimi nasprotnimi dokazi (glej zgoraj v točki 82 navedeno sodbo Komisija proti Anic Partecipazioni, točki 121 in 126, in sodbo Sodišča z dne 8. julija 1999 v zadevi Hüls proti Komisiji, C-199/92 P, Recueil, str. I-4287, točki 162 in 167). Poleg tega ta domneva, ki je izpodbojna in jo je v vsakem posameznem primeru mogoče ovreči, ne povzroči, da se matični družbi, ki ima v lasti ves kapital hčerinske družbe,

samodejno pripiše odgovornost, ki bi bila v nasprotju z osebno odgovornostjo, na kateri temelji konkurenčno pravo.

93 Zato Komisija ni kršila pravil o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe, s tem ko je v bistvu menila, da sta družbi SCC in Dimon Inc., katerih pravna naslednica je družba Alliance One, ki je nastala z njuno združitvijo, odgovorni za kršitev, ki sta jo storili njuni hčerinski družbi Transcatab in Dimon Italia.

94 Ugotoviti je treba, da take ugotovitve ne morejo ovreči trditve, ki jih je družba Alliance One navedla v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča v zvezi s posledicami zgoraj v točki 80 navedene sodbe Akzo Nobel in drugi proti Komisiji. Po njenem mnenju je, prvič, Sodišče v tej sodbi napačno razlagalo sodno prakso, zlasti zgoraj v točki 70 navedeno sodbo Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, vsekakor pa naj sodna praksa glede tega ne bi bila nedvoumna. Drugič, dejansko stanje v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj v točki 80 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, naj bi se razlikovalo od dejanskega stanja v obravnavanem primeru, ker naj bi bilo v kartelu udeleženih več hčerinskih družb in naj bi bilo zato težje dokazati, da matična družba ni bila seznanjena s protikonkurenčnimi dejavnostmi. Vendar v zvezi s prvo trditvijo zadošča ugotovitev, da iz zgoraj v točki 80 navedene sodbe Akzo Nobel in drugi proti Komisiji (glej v tem smislu tudi sklepne predloge generalne pravobranilke Kokott k zgoraj v točki 80 navedeni sodbi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, ZOdl., str. I-8241, točki 60 in 61) izhaja, ne le to, da je Sodišče upoštevalo sodno prakso, na katero družba Alliance One opira velik del svojih trditev in zlasti zgoraj v točki 70 navedeno sodbo Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, ampak je tudi nedvoumno razložilo predhodno sodno prakso (zgoraj v točki 80 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točke od 58 do 62). V zvezi z drugo trditvijo zadošča ugotovitev, da domnevna razlika med zadevo, v kateri je bila izrečena zgoraj v točki 80 navedena sodba Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, in obravnavano zadevo ni upoštevna, ker merilo za odgovornost v prvi zadevi nikakor ni bila posredna ali

neposredna seznanjenost matične družbe z dejavnostmi hčerinskih(-ke) družb(-e). Kot upravičeno navaja Komisija, se v tej sodbi tak element nikakor ni upošteval.

95 Glede na vse navedeno je treba prvi del prvega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

2. *Drugi del: neupoštevanje dokazov, ki sta jih predložili družbi SCC in Dimon Inc., da bi ovrgli domnevo*

a) Trditve strank

96 Družba Alliance One trdi, da sta družbi SCC in Dimon Inc., čeprav jima ni bilo treba, predložili različne in popolne dokaze, da nista ne sodelovali v kartelu ne vplivali na ravnanje hčerinskih družb ter jasno dokazali, da v zadevnem primeru ni bilo nobenega od položajev, ki jih prepoveduje sodna praksa. Ti elementi naj bi torej dokazovali, da družbi SCC in Dimon Inc. nista odločilno vplivali ter tudi nista mogli odločilno vplivati na svoji italijanski hčerinski družbi.

97 Poleg tega družba Alliance One očita Komisiji, da je napačno razlagala dokaze, ki sta jih predložili družbi SCC in Dimon Inc. Družba Alliance One graja različne dele izpodbijane odločbe, v katerih je Komisija preučila in zavrnila te elemente, ter tudi to, kako je Komisija uporabila dokazne dokumente.

98 Po njenem mnenju sta odgovora družb SCC in Dimon Inc. na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah jasno pokazala, da sta imeli skupini zelo decentralizirano strukturo, zlasti ob upoštevanju posebnosti italijanskega trga surovega tobaka. Zato naj bi bil odločilni vpliv matične družbe nezdružljiv s potrebami trga. Poleg tega naj zaradi dejstva, da so bile hčerinske družbe teh dveh skupin prisotne na nacionalnih trgih tobaka v več državah in je vsak trg imel svoje posebnosti, ne bi bilo mogoče, da bi v kakršni koli obliki poslovno vplivali na hčerinske družbe.

99 Družbi Transcatab in Dimon Italia pa naj bi pojasnili, da sta bili na zadevnem trgu vedno samostojni in da sta na tem področju sami določali svojo poslovno politiko. Družba Alliance One v zvezi s prodajo predelanega tobaka opozarja, da sta hčerinski družbi do strank vedno nastopali kot neodvisni družbi. V zvezi s tem navaja, da je prodaja predelanega tobaka znotraj skupine od septembra 1995 do junija 2001 obsegala zelo majhen del celotne prodaje družbe Dimon Italia (od 20 % do 30 %), saj je ta večino tobaka neposredno prodala drugim strankam.

100 Poleg tega družba Alliance One v repliki poudarja, da v sodni praksi ni precedensa, ki bi od strank v postopku, v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, zahteval, naj dokažejo posebnost svoje skupine, da bi utemeljile, da je hčerinska družba samostojna. Poleg tega naj bi družbi SCC in Dimon Inc. jasno dokazali, da v njunih primerih ni bil izpolnjen nobeden od elementov, ki jih zahteva sodna praksa.

101 Natančneje, v zvezi z dokazi, ki jih je predložila družba SCC, da ni odločilno vplivala na italijansko hčerinsko družbo Transcatab, družba Alliance One opozarja, da:

– so upravni odbor družbe Transcatab sestavljali predvsem italijanski računovodje in da ne prej ne potem nihče od njih ni bil posredno ali neposredno povezan z družbo SCC; poleg tega naj bi bila vloga družbe SCC pri izbiri članov omejena

na formalno imenovanje oseb, ki jih je določil generalni direktor družbe Transcatab, ta pa naj bi bil popolnoma neodvisen od družbe SCC;

– je imel upravni odbor družbe Transcatab v skladu s členom 19 statuta te družbe najširša možna pooblastila za vodenje družbe;

– je od 4. avgusta 1994, torej še preden je družba SCC pridobila popoln nadzor nad družbo Transcatab, ravnanje družbe Transcatab določal izključno njen generalni direktor, ki mu je upravni odbor družbe Transcatab, kot naj bi bilo razvidno iz zapisnika sestanka tega odbora s tega dne, zaupal vsa pooblastila za vodenje rednih in izrednih dejavnosti družbe, našteta v omenjenem členu 19 statuta; družba SCC naj tega ne bi nikdar spremenila in generalni direktor naj bi bil še vedno isti;

– je zato poslovno politiko družbe Transcatab določal izključno njen generalni direktor, kot potrjujejo zapisniki sestankov upravnega odbora, na katerih je druge člane odbora navadno le obvestil o poslovnem položaju družbe, ti pa so naknadno formalno odobrili direktorjeva dejanja.

102 Ti elementi naj bi zadoščali za to, da se domneva Komisije ovrže.

103 Nato družba Alliance One izpodbija trditve Komisije, da družbi SCC ni uspelo dokazati, da ni nastavila generalnega direktorja družbe Transcatab, da so imeli tudi drugi člani upravnega odbora družbe Transcatab izvršna pooblastila in da družba SCC ni dokazala, da jih je izbral generalni direktor in ne ona.

104 Prvič, v zvezi z neodvisnostjo generalnega direktorja družba Alliance One ponovi, da je dokazala, da med generalnim direktorjem, ki je bil imenovan že dolgo predtem, ko je družba SCC prevzela hčerinsko družbo, in družbo SCC ni nobene povezave. Vsekakor naj bi morala Komisija dokazati, da je družba SCC imenovala upravo družbe Transcatab, preden je pridobila popoln nadzor nad njo.

105 Drugič, v zvezi z izvršnimi pooblastili drugih članov upravnega odbora najprej spomni, da Komisija ni izpodbijala prenosa rednih in izrednih pooblastil za vodenje družbe na generalnega direktorja. Nato zavrne domnevne podrobne dokaze, ki naj bi dokazovali, da so drugi člani upravnega odbora, na primer S. M., imeli izvršno funkcijo, ter meni, da niso pomembni, ker ne dokazujejo deljenih pooblastil za vodenje dejavnosti družbe Transcatab in ne kažejo, da bi člani upravnega odbora posegali v določanje nakupne politike te družbe. Vsekakor naj se Komisija ne bi mogla uspešno sklicevati na te dokumente, ker so nastali pred začetkom spornega kartela.

106 Poleg tega naj bi iz enega izmed zapisnikov sestanka upravnega odbora, ki ga je družba Alliance One kot primer zapisnika uvrstila v spis, izhajalo, da je generalni direktor druge člane sveta obveščal o poslovnem položaju družbe, ti pa so naknadno brez razprave odobrili vsa njegova dejanja. O kakršnem koli poseganju drugih članov upravnega odbora v določanje poslovne politike družbe pa naj ne bi bilo nobenega dokaza.

107 Tretjič, družba Alliance One trdi, da vprašanje, ali je družba SCC imenovala člane upravnega odbora družbe Transcatab, ni upoštevno, kajti tudi če bi druge člane odbora imenovala družba SCC, ne bi imeli nobenega pooblastila za vodenje dejavnosti družbe Transcatab.

108 Poleg tega naj bi bilo iz določenih dokumentov v spisu razvidno, da so delničarji le odobrili letna poročila. Poleg tega naj ne bi bilo nobenih dokazov, da je generalni direktor z drugimi člani upravnega odbora in še manj z matično družbo razpravljal o nakupni politiki družbe Transcatab. Obstoj nekaterih nujnih stikov, ki nikakor niso bili povezani z vodenjem dejavnosti hčerinske družbe, naj ne bi mogel biti merilo za dokaz o vplivu matične družbe na hčerinsko družbo.

109 V zvezi z dokazi, ki jih je predložila družba Dimon Inc. in s katerimi ta družba dokazuje, da ni odločilno vplivala na italijansko hčerinsko družbo Dimon Italia, družba Alliance One spominja, da:

– so upravni odbor družbe Dimon Italia sestavljali strokovnjaki za italijanski trg surovega tobaka ter da družba Dimon Inc., potem ko je pridobila nadzor nad družbo Dimon Italia, ni imenovala nobenega člana tega odbora, razen dveh oseb, ki sta opravljali naloge, povezane s finančnimi vidiki, in V. R. (imenovanega leta 1998), ki je bil izvršni vodstveni delavec v družbi Reditab Srl, ki je bila v 50-odstotni lasti njegove družine in 50-odstotni lasti družbe Dibrell Brothers Inc. in ki jo je konec leta 1995 prevzela družba Dimon Inc.; ta naj bi torej nadzor nad družbo Dimon Italia prenesla na osebe, ki so zelo dobro poznale lokalni trg;

– so direktorji, odgovorni za nabavo, to je V. R. in F. R. (člana družine R.) ter M. B. (nekdanji direktor družbe Dibrell Italia) tudi po tem, ko je družba Dimon Inc. pridobila nadzor, popolnoma samostojno določali nakupno strategijo družbe Dimon Italia;

– ni bilo nobenega prekrivanja med direktorji in nabavno enoto družbe Dimon Italia na eni strani ter direktorji družbe Dimon Inc. ali katere koli druge družbe iz skupine Dimon na drugi strani, prav tako noben član upravnega odbora ni bil nikdar član upravnega odbora ene od družb v skupini in v teh družbah ni imel mesta v upravi ali bil vodstveni delavec.

110 Družba Alliance One v repliki zavrača trditev Komisije, da ta družba ne nasprotuje temu, da je družba Dimon Inc., potem ko je pridobila izključni nadzor, imenovala člane upravnega odbora družbe Dimon Italia, kot neutemeljeno.

111 Prvič, v zvezi s tem očita Komisiji, da ni navedla, da so, ko je družba Dimon Inc. prevzela družbo Dimon Italia (takrat družbo Reditab), trije člani upravnega odbora družbe Reditab obdržali funkcije in da do 1. januarja 1996 ni bil imenovan noben nov član upravnega odbora družbe Dimon Italia. Šele na ta datum, ko se je število članov upravnega odbora povečalo s tri na pet, naj bi družba Dimon Inc. imenovala V. R., nekdanjega poslovodjo družbe Reditab in člana družine, ki je ustanovila družbo, ter N., strokovnjaka za nakupe, ki pred tem ni imel stikov s skupino Dimon.

112 Družba Dimon Inc. naj bi, potem ko je pridobila popoln nadzor nad družbo Dimon Italia, imenovala le dva finančna strokovnjaka: namesto W. M. je bil imenovan C., ki ni posegal v nakupno politiko hčerinske družbe in ni bil v nobenem upravnem odboru drugih družb v skupini Dimon, ter leta 1998 F. R., ki je bil z družbo povezan, še preden jo je prevzela družba Dimon Inc.

113 V nasprotju s trditvami Komisije je bil W. M. zaposlen v družbi Dimon International Services Ltd, sestrski družbi družbe Dimon Italia, in ni imel nobene povezave z družbo Dimon International in v družbi Dimon Italia ni imel upravnih pooblastil. Zato imenovanje W. M. ne more dokazati, da je družba Dimon Inc. „izvajala“ nadzor nad poslovno politiko družbe Dimon Italia.

114 Drugič, družba Alliance One nasprotuje trditvi Komisije, da dokaz, da je matična družba imenovala enega samega člana upravnega odbora, zadošča kot dokaz, da je dejansko vplivala na ravnanje hčerinske družbe. V skladu s sodno prakso naj bi bila upoštevna samo ugotovitev, ali je bila imenovana oseba pooblaščena za vodenje dejavnosti hčerinske družbe in obenem članica upravnega odbora drugih družb v skupini, kar naj ne bi veljalo za osebe, ki jih je imenovala družba Dimon Inc.

115 Tretjič, družba Alliance One spominja, kakšno vlogo je imela družina R. V nasprotju s trditvami Komisije naj bi namreč V. R. kot član družine, ki je bila prejšnja lastnica družbe Reditab, vodil nekatere dejavnosti te družbe, ko jo je prevzela družba Dimon Inc. in po tem, najprej kot direktor nabave in nato kot član upravnega odbora.

116 Četrtič, družba Alliance One spominja, da je bil B. član upravnega odbora, preden je družbo prevzela družba Dimon Inc., in da ni nobenega dokaza o obstoju drugih povezav med njim in družbo Dimon Inc. Dejstvo, da naj bi bil B., kot trdi Komisija, udeležen v kartelu, naj ne bi razkrivalo ničesar o morebitnih povezavah z matično družbo in naj ne bi dokazovalo, da je bila matična družba vpletena ali seznanjena s temi protikonkurenčnimi ravnanji.

117 Petič, Komisiji očita, da ni upoštevala, da ni bilo prekrivanja med upravo družbe Dimon Italia in njeno nabavno enoto ter upravo družbe Dimon Inc. ali katero koli drugo družbo skupine Dimon.

118 Nazadnje, v zvezi z dokumenti, navedenimi v izpodbijani odločbi, ki se nanašajo na domnevni obstoj komunikacijskih poti med družbo Dimon Italia in drugimi družbami v skupini Dimon, družba Alliance One najprej trdi, da ti dokumenti ne zadoščajo za to, da se družbi Dimon Inc. pripiše odgovornost za ravnanje hčerinske družbe, ker se ne nanašajo na poslovno politiko družbe Dimon Italia.

119 Natančneje, družba Alliance One trdi, da so dokumenti, povezani s sestankom združenja APTI, zelo splošni in ne izražajo poslovne politike družbe Dimon Italia. V elektronskem dopisu, ki ga je C. 12. februarja 2002 poslal S., naj bi bilo navedeno le, da je družba Dimon Italia ravnala kot samostojen subjekt na nacionalnem trgu surovega tobaka. V zvezi z elektronskim dopisom, ki ga je B. 10. maja 2001 poslal S., družba Alliance One izpodbija razlago Komisije v odgovoru na tožbo, to je, da naj bi dokazoval, da je družba Dimon Inc. vedela za kartel, ker naj bi šlo za nov in torej nedopusten ugovor. Poleg tega naj ta dokument nikakor ne bi pojasnjeval niti dokazoval trditve Komisije, da je bil S. seznanjen s kartelom. Poleg tega naj bi bila ta trditev popolnoma neutemeljena, ker naj bi bilo iz dokumenta razvidno, da se nanaša na prodajo predelanega tobaka, ne pa na nakup surovega tobaka, in da je glavni namen sestanka, predlaganega v tem dokumentu, razprava o stranki proizvajalki tobaka. V zvezi z dokumenti v podporo trditvi Komisije, da je družba Dimon Italia pripravljala redna poročila o pridelku za druge družbe v skupini Dimon, družba Alliance One nasprotuje ugotovitvi Komisije, ker naj bi temeljila le na neutemeljeni domnevi. Poleg tega naj ti dokumenti ne bi mogli podpirati ugotovitve, da je družba Dimon Inc. vplivala na določanje nakupne politike družbe Dimon Italia, ker se nanašajo na drug trg, to je trg prodaje predelanega tobaka, ter ker so v njih samo podatki o prodaji in splošnem gospodarskem položaju v Italiji brez sklicevanja na dobavitelje, cene ali sporazume med konkurenti. Natančneje, v teh dokumentih naj nakupna politika družbe Dimon Italia sploh ne bi bila omenjena. Družba Alliance One opozarja, da Komisija v izpodbijani odločbi kot dodatni dokaz o komunikaciji med matično in hčerinsko družbo navaja dokumenta 2892 in 2893, v odgovoru na tožbo pa poleg tega prvič navaja še dokumente od 2894 do 2902. Ker so bili ti dokumenti predloženi v okoliščinah morebitne združitve družb Dimon Italia in Transcatab, ne morejo dokazati, da je družba Dimon Inc. posegala v „vodenje“ družbe Dimon Italia in da se je njena poslovna politika določala na ravni skupine. Elektronski dopis, v katerem je družba Dimon Inc. ocenila

dejavnosti družbe Dimon Italia, in priloženo poročilo, ki ga je sestavil N., naj bi bila v resnici le „oporoka“ predsednika ob koncu mandata, v kateri opisuje splošni položaj družbe Dimon Italia. Nazadnje, v zvezi z elektronskim dopisom, ki ga je B. poslal S., katerega predmet je letni sestanek upravnega odbora, družba Alliance One trdi, da vsebuje celovit pregled stanja družbe, kot je bilo ugotovljeno na letnem sestanku upravnega odbora, in nikakor ne dokazuje, da je družba Dimon Inc. od družbe Dimon Italia redno prejemala „podrobne informacije“.

120 Nazadnje, družba Alliance One nasprotuje ugotovitvi Komisije, ki temelji na dveh novih dokumentih, priloženih k odgovoru na tožbo, in sicer da je bil S. „vodstveni delavec v vrhu skupine družb Dimon“ in da je družba Alliance One poskušala zmanjšati njegovo vlogo. Po njenem mnenju ti dokumenti potrjujejo le, da je bil S. odgovoren za usklajevanje prodaje predelanega tobaka v Evropi.

121 Skratka, iz teh dokumentov naj bi bilo razvidno, da je družba Dimon Italia samostojno določala svojo poslovno politiko in da je s skupino izmenjevala samo splošne informacije ali kvečjemu informacije o posamičnih vprašanjih, ki se niso nanašala na njeno poslovno politiko.

122 Na koncu družba Alliance One meni, da je dokazala, da dokumenti, na katere se je Komisija oprla, da bi dokazala odgovornost družb SCC in Dimon Inc., ne dokazujejo, da bi ti družbi lahko vplivali ali sta vplivali na ravnanje družb Transcatab oziroma Dimon Italia. Ti dokumenti naj ne bi podpirali niti trditve, da so med temi družbami obstajale neposredne komunikacijske poti.

123 Po njenem mnenju so dokumenti, na katere se sklicuje Komisija, splošni dokumenti, ki ne dokazujejo, da sta matični družbi vedeli za obstoj zadevnega kartela. Torej naj Komisija ne bi našla nobenega dokumenta, ki bi razkrival, da sta družbi SCC oziroma Dimon Inc. dajali navodila italijanskima hčerinskima družbama ali da sta zahtevali in celo prejemali informacije o njuni nakupni politiki.

124 Komisija predlaga, naj se ta del prvega tožbenega razloga zavrne.

b) Presoja Splošnega sodišča

125 Uvodoma je treba ugotoviti, kot je navedeno v točkah 86 in 87 zgoraj, da kadar ima matična družba v lasti ves kapital hčerinske družbe, Komisija lahko domneva, da matična družba odločilno vpliva na ravnanje te hčerinske družbe, ne da bi morala predložiti dodatne dokaze, da je matična družba dejansko izvajala tak vpliv ali da je vedela za kršitev ali vpletenost hčerinske družbe v to kršitev. Gre za izpodbojno domnevo, ki jo nasprotni dokaz lahko ovrže. Zato mora matična družba, ki jo Komisija šteje za solidarno odgovorno za plačilo globe, naložene hčerinski družbi, to domnevo ovreči z elementi, s katerimi je mogoče dokazati, da njena hčerinska družba samostojno določa svoje delovanje na trgu in da ti družbi zato nista enoten gospodarski subjekt. Drugače je izvajanje nadzora dokazano s tem, da domneva, ki izhaja iz lastništva vsega kapitala, ni bila ovržena (glej v tem smislu zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, točke od 60 do 62 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, T-175/05, neobjavljena v ZOdl., točka 93).

126 Pri presoji, ali hčerinska družba na trgu ravna samostojno, je treba upoštevati vse elemente v zvezi s poslovnimi, organizacijskimi in pravnimi povezavami, ki to hčerinsko družbo povezujejo z matično družbo, ti pa so lahko različni glede na značilnosti vsakega zadevnega primera (glej v tem smislu zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 10. septembra 2009, točka 74, in sodbo Sodišča z dne 1. julija 2010 v zadevi Knauf Gips proti Komisiji, C-407/08 P, ZOdl., str. I-6371, točka 100).

127 V tem primeru je torej treba preveriti, ali je Komisija storila napako pri presoji, ker je menila, da s trditvami in elementi, predloženimi kot dokaz, da sta družbi Transcatab in Dimon Italia samostojno izvajali svojo poslovno politiko, ni mogoče dokazati, da sta ti hčerinski družbi ravnali neodvisno od matičnih družb in da z njima ne sestavljata enotnega gospodarskega subjekta.

128 Komisija v točkah od 335 do 346 obrazložitve izpodbijane odločbe preuči trditve in dokaze, ki sta jih družbi SCC in Dimon Inc. predložili v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi dokazali, da nista odločilno vplivali na poslovno politiko hčerinskih družb. Natančneje, Komisija v točkah od 335 do 340 preuči in zavrne splošne argumente družb SCC in Dimon Inc., s katerimi želita dokazati, da sta njuni hčerinski družbi imeli popolnoma samostojno upravo. Nato v točkah od 341 do 346 obrazložitve izpodbijane odločbe preuči in zavrne nekatere natančnejše trditve, ki jih navajata družbi SCC in Dimon Inc., da bi ovrgli omenjeno domnevo.

Splošni elementi, ki jih navajata matični družbi, da bi ovrgli domnevo

129 Družba Alliance One najprej trdi, da sta imeli skupini SCC in Dimon Inc. zelo decentralizirano strukturo z lastnimi in popolnoma neodvisnimi upravami hčerinskih

družb, na katere so bile zaradi posebnosti trgov surovega tobaka v vsaki državi članici prenesene vse naloge. Proizvajalci tobaka so namreč s strankami, to je predelovalci, morali vzpostaviti osebne odnose, kar je *de facto* povzročilo, da je bilo izvajanje odločilnega vpliva matične družbe nezdružljivo s potrebami trga.

130 Kot pa je Komisija upravičeno navedla v točki 338 obrazložitve izpodbijane odločbe, dejstvo, da ima hčerinska družba lastno upravo in sredstva, samo po sebi ne dokazuje, da svoje ravnanje na trgu določa neodvisno od matične družbe. Dejstvo, da se upravi hčerinske družbe v 100-odstotni lasti zaupa vodenje tekočih dejavnosti, je namreč običajno ravnanje, zato z njim ni mogoče dokazati, da so hčerinske družbe dejansko samostojne. Enako velja za trditev, da sta družbi SCC in Dimon Inc. dejavni v več deset državah.

131 Poleg tega je treba navesti, kot navaja Komisija, da sta bili družbi SCC in Dimon Inc. na čelu vertikalno integriranih skupin, v katerih so se hčerinske družbe usmerile v nakup surovega tobaka, matične družbe pa so skrbele za trženje predelanega tobaka, kar še dodatno dokazuje, da sta družbi Dimon Italia in Transcatab z matičnima družbama sestavljali enoten gospodarski subjekt (glej v tem smislu in po analogiji sodbo Splošnega sodišča z dne 10. marca 1992 v zadevi Shell proti Komisiji, T-11/89, Recueil, str. II-757, točka 312). V zvezi s tem iz dejstva, da sta matični družbi poslovali na ločenih trgih in nista imeli povezav med dobavitelji in strankami, ni mogoče sklepati o ničemer. Razdelitev nalog med hčerinskimi družbami in njihovo matično družbo je v vertikalno integriranih skupinah namreč običajno ravnanje, ki ne more ovreči domneve, da sta družbi SCC in Dimon Inc. dejansko odločilno vplivali na ravnanje družb Transcatab oziroma Dimon Italia. Poleg tega v zvezi s trditvijo, da družba Dimon Italia drugim družbam v skupini Dimon ni prodala vse svoje proizvodnje, zadošča navedba, da če preglednica v repliki potrjuje, da je bila v letih od 1995 do 2000 njena prodaja znotraj skupine od 20 % do 30 % njene celotne prodaje, ta podatek ni v nasprotju z ugotovitvijo Komisije iz točke 340 obrazložitve izpodbijane odločbe, da

sta zadevni skupini „pogosto kupovali in tržili tobak, ki sta ga kupili njuni italijanski hčerinski družbi“.

132 V zvezi s trditvijo, da noben precedens ne zahteva, naj stranke dokažejo posebnost svoje skupine, da bi utemeljile, da je hčerinska družba samostojna, zadošča ugotovitev, po eni strani, da se vsi precedensi, ki jih navaja družba Alliance One, nanašajo na primere, v katerih je bila matični družbi pripisana odgovornost, in se sploh ne nanašajo na zavrnitev domneve. Po drugi strani pa Komisija, čeprav je v točki 339 obrazložitve izpodbijane odločbe navedla, da družbi SCC in Dimon Inc. nista dokazali posebnosti svoje skupine, nikakor ni zahtevala, da morata tak dokaz predložiti. Komisija je namreč, potem ko je preučila splošne trditve družb SCC in Dimon Inc., samo ugotovila, da sta ti družbi navedli elemente, s katerimi ni mogoče dokazati, da je položaj v teh skupinah poseben, to je, da ni običajen – na podlagi česar bi bilo mogoče šteti, da so dejavnosti italijanskih hčerinskih družb neodvisne od vpliva njihovih matičnih družb, saj domneva temelji ravno na deduktivnem sklepanju iz položajev, ki so, kot kažejo izkušnje, značilni za večino primerov. S tega vidika značilnosti italijanskega trga surovega tobaka same po sebi ne omogočajo, da se dokaže obstoj take posebnosti.

Posebni elementi, ki jih navajata matični družbi, da bi ovrgli domnevo

133 Družba Alliance One navaja tudi posebne trditve, ki se nanašajo na odnos med družbama SCC in Transcatab in na odnos med družbama Dimon Inc. in Dimon Italia ter po njenem mnenju dokazujejo, da ne družba SCC ne družba Dimon Inc. nista odločilno vplivali na italijanski hčerinski družbi.

– Odnos med družbama SCC in Transcatab

134 Družba Alliance One najprej opozarja, da so upravni odbor družbe Transcatab sestavljali predvsem italijanski računovodje, ki z družbo SCC niso bili posredno ali neposredno povezani, in da je družba SCC le formalno imenovala osebe, ki jih je določil generalni direktor družbe Transcatab, ta pa je bil popolnoma neodvisen od družbe SCC.

135 Drugič, poudarja, da je od 4. avgusta 1994, torej še preden je družba SCC pridobila popoln nadzor nad družbo Transcatab, poslovno politiko in na splošno „ravnanje" družbe Transcatab določal njen generalni direktor (presidente del consiglio di amministrazione e amministratore delegato), ki mu je upravni odbor te družbe zaupal vsa pooblastila iz člena 19 statuta te družbe. Po mnenju družbe Alliance One okoliščina, da je bil generalni direktor, ki je to funkcijo opravljal med kršitvijo, imenovan, preden je družbo Transcatab prevzela družba SCC, ob upoštevanju njegovih širokih pooblastil v bistvu priča o tem, da družba SCC ni nikdar vplivala na ravnanje italijanske hčerinske družbe.

136 Ugotoviti je treba, da je Komisija to trditev, ki skoraj dobesedno povzema navedbe družbe SCC v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, med drugim preučila v točkah 341 in 342 izpodbijane odločbe. V teh točkah je po eni strani pojasnila, da je družba SCC skupaj z italijanskim partnerjem nadzorovala družbo Transcatab, še preden je pridobila ves njen kapital, in da dejstvo, da po prevzemu ni spreminjala njene uprave, zato ne more šteti za dokaz, da nanjo, potem ko je postala njena 100-odstotna lastnica, ni vplivala. Po drugi strani je Komisija trdila, da prenos izvršnih pooblastil na generalnega direktorja družbe Transcatab, za katerega je brez nasprotnih dokazov mogoče razumno domnevati, da ga je imenovala družba SCC,

ni preprečil, da drugi člani upravnega odbora ne bi imeli izvršnih delovnih mest in izvajali izvršnih funkcij.

137 Vendar je treba opozoriti, da Komisija, ker družba SCC ni navedla nobenih pojasnil, upravičeno pripisuje pomen dejstvu, da družba SCC, ki je kot edini delničar imela vsa pooblastila za delno ali popolno zamenjavo upravnega odbora, ni sprejela nobenega ukrepa v tej smeri. Iz tega sledi, da se ohranitev članov upravnega odbora, zlasti J., lahko pripiše le odločitvi družbe SCC kot edinega delničarja družbe Transcatab. Poleg tega nacionalnost ali identiteta članov upravnega odbora nikakor ni upoštevna za presojo, ali sta družbi SCC in Transcatab sestavljali gospodarsko enoto.

138 Poleg tega bi okoliščina, da ima ena sama oseba, to je generalni direktor, obsežna pooblastila, ki jih je nanj prenesel upravni odbor, nasprotno lahko pričala o tem, da želi matična družba poenostaviti izvajanje nadzora nad hčerinsko družbo prav z omejitvijo vloge upravnega odbora na obrobne dejavnosti in s koncentracijo pooblastil v rokah „zaupnika“. Ni namreč verjetno, da bi tako kot v primeru družbe Transcatab večnacionalna družba vsa pooblastila hčerinske družbe, ki deluje na nacionalnem trgu, prenesla – ali, kot se zdi, da sugerira družba Alliance One, celo sprejela prenos pooblastil, ki je obstajal že pred pridobitvijo popolnega nadzora – na fizično osebo, ki bi ob tem, da bi ravnala popolnoma samostojno in je domnevno ne bi imenoval edini delničar, po svoji strani sama izbirala člane upravnega odbora in vsem drugim osebam preprečila, da bi kakor koli vplivale na vodenje družbe ter, če bi sprejeli trditev družbe Alliance One, *de facto* ne bi nikomur odgovarjala.

139 Zato in tudi ob upoštevanju dejstva, da prenos pooblastil na generalnega direktorja hčerinske družbe nikakor ni neobičajen, taka trditev ne more ovreči domneve o nadzoru matične družbe nad družbo Transcatab.

140 Poleg tega je Komisija, ki je morala presoditi nekatere dokaze, ki jih je družba SCC predložila v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi preverila verodostojnost trditev družbe SCC, upravičeno upoštevala dokumente, kot so dokumenti, navedeni v točki 342 obrazložitve izpodbijane odločbe, v katerih je navedeno, da je vsaj še en član upravnega odbora, to je S. M., ki je bil izvršni podpredsednik družbe, medtem ko je bil J. njen generalni direktor, organiziral tedenske sestanke z vodji vseh služb družbe, da bi razpravljali o politiki družbe, in dajal navodila v zvezi s številnimi vprašanji. Družba Alliance One s trditvijo, da so ti dokumenti nastali pred kršitvijo, ne more uspeti. Ugotoviti je namreč treba, da jih je Komisija uporabila, da bi presodila verjetnost trditve, ki jo družba SCC navaja v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, družba Alliance One pa povzema v pisanjih, da je prenos pooblastil na generalnega direktorja vsem drugim osebam preprečil, da bi kakor koli vplivale na vodenje družbe. Če ti dokumenti dokazujejo, da je v nekem trenutku, ko so bila pooblastila že prenesena na J., drugi član upravnega odbora družbe Transcatab, v tem primeru S. M., imel pomembno vlogo pri vodenju poslovne politike te družbe, dejstvo, da se nanašajo na obdobje pred kršitvijo, ni pomembno.

– Odnos med družbama Dimon Inc. in Dimon Italia

141 Družba Alliance One v zvezi z odnosom med družbama Dimon Inc. in Dimon Italia trdi, po eni strani, da družba Dimon Inc., ko je pridobila nadzor nad italijansko hčerinsko družbo, ni imenovala nobenega člana upravnega odbora te družbe, razen dveh oseb, ki sta opravljali predvsem naloge, povezane s finančnimi vidiki, in ki nista imeli nobene povezave z nakupno politiko družbe. Po drugi strani trdi, da ni bilo nobenega prekrivanja osebja med obema družbama, zlasti ne med direktorji, nabavno enoto ali člani upravnega odbora družbe Dimon Italia ter direktorji ali člani upravnega odbora družbe Dimon Inc. ali katere koli druge družbe iz skupine Dimon. Nazadnje poudarja, da nobena centralna enota družbe Dimon Inc. ni določala nakupne strategije

njenih hčerinskih družb. Vsi ti elementi naj bi kazali, da ni odločilno vplivala na italijansko hčerinsko družbo.

142 Vendar je Komisija v točki 341 obrazložitve izpodbijane odločbe tudi družbi Dimon Inc. upravičeno ugovarjala, da je imela nadzor nad družbo Dimon Italia, še preden je pridobila ves njen kapital. Okoliščine, da družba Dimon Inc. po prevzemu ni spremenila uprave družbe Dimon Italia, zato ni mogoče šteti za dokaz, da družba Dimon Inc., potem ko je postala 100-odstotna lastnica italijanske hčerinske družbe, ni vplivala na vodstvene delavce te družbe.

143 Komisija v tej točki 341 *in fine* obrazložitve izpodbijane odločbe poleg tega navaja, da „je iz odgovora družbe [Dimon Inc.] na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah razvidno, da so bili po letu 1995 v upravnem odboru samo predstavniki skupine Dimon in da je bil eden od njih [, B.,] zadolžen izključno za dnevno vodenje podjetja“. Poleg tega je iz spisa razvidno, da je B. tudi po imenovanju F. R. v upravni odbor družbe Dimon Italia sodeloval pri vseh vidikih vodenja družbe, vključno z izvrševanjem pogodb o nakupu surovega tobaka.

144 Kot poudarja Komisija v odgovoru na tožbo, pa ta ugotovitev sama po sebi, celo brez uporabe zadevne domneve, zadošča kot dokaz, da je družba Dimon Inc. izvajala pooblastilo za nadzor nad družbo Dimon Italia. Sicer se zdi, da družba Alliance One podobno kot družba Dimon Inc. v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ne izpodbija tega, da je družba Dimon Inc., potem ko je pridobila izključen nadzor nad družbo Dimon Italia, imenovala njene člane upravnega odbora.

145 V zvezi s trditvijo o povezanosti članov upravnega odbora z lokalnim trgom in njihovem strokovnem znanju o tem trgu glej ugotovitve v točki 130 zgoraj. Zlasti trditev, da „so bile vse naloge in odgovornost v zvezi z nakupom surovega tobaka v Italiji

prenesene na upravo hčerinske družbe Dimon Italia“, je popolnoma brezpredmetna. Tudi če bi bila točna, okoliščina, ki jo navaja družba Alliance One, sploh ne pomeni, da družba Dimon Inc. ni mogla odločilno vplivati ali dejansko ni odločilno vplivala na poslovno ravnanje družbe Dimon Italia, zlasti na dejavnosti te družbe, ki niso nakup surovega tobaka na italijanskem trgu. Enako velja za trditev, da ni bilo nobenega prekrivanja med direktorji in nabavno enoto družbe Dimon Italia ter direktorji družbe Dimon Inc. ali katere koli druge družbe v skupini Dimon.

Elementi, ki naj bi jih Komisija uporabila, da bi potrdila pomanjkanje samostojnosti družb Transcatab in Dimon Italia

146 Družba Alliance One izpodbija navedbe iz točk od 343 do 346 obrazložitve izpodbijane odločbe in meni, da dokumenti, na katere se je v tem primeru oprla Komisija, niso upoštevni.

147 V zvezi s temi navedbami meni, da ti dokumenti ne dokazujejo, da bi matični družbi lahko vplivali ali sta vplivali na ravnanje družb Transcatab in Dimon Italia, in da so to splošni dokumenti, ki ne dokazujejo, da sta matični družbi vedeli za zadevni kartel.

148 Vendar, kot je navedeno v točki 125 zgoraj, Komisija lahko domneva, da se je dejansko izvajal odločilni vpliv na ravnanje hčerinske družbe v 100-odstotni lasti, ne da bi morala predložiti dodatne dokaze, da je matična družba dejansko izvajala tak vpliv ali da je vedela za kršitev ali vpletenost hčerinske družbe v to kršitev.

149 V nasprotju s trditvami družbe Alliance One ni bil namen dokumentov, navedenih v teh točkah obrazložitve izpodbijane odločbe, dokazati, da bi matični družbi lahko vplivali ali da sta v resnici vplivali na ravnanje italijanskih hčerinskih družb, in še manj dokazati, da sta matični družbi vedeli za zadevni kartel. Nasprotno, Komisija je določene dokumente iz upravnega spisa uporabila samo, da bi ugotovila, kako verodostojni so dokazi in trditve, ki jih družbi SCC in Dimon Inc. navajata v odgovorih na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi ovrgli domnevo o odločilnem vplivu na svoji hčerinski družbi.

150 V zvezi s tem je treba navesti, da Komisija ni storila napake, ko je v teh točkah obrazložitve navedla dokaze o obstoju „komunikacijskih poti“ med matičnima in hčerinskima družbama.

151 Iz spisa je namreč razvidno, da več elementov priča o obstoju takih komunikacijskih poti.

152 Najprej, v zvezi z obstojem komunikacijskih poti med družbama Transcatab in SCC se Komisija v točki 344 obrazložitve in v opombi št. 281 izpodbijane odločbe upravičeno sklicuje na dokumente, ki so bili najdeni v pisarni J. in kažejo, da so dejavnosti družbe Transcatab štele za dejavnosti družbe SCTC, saj je družba Transcatab prikazana bodisi kot del skupine SCC bodisi kot družba skupine SCTC, ter da so njene dejavnosti obravnavane v okviru dejavnosti skupine, ki se nanaša na prodajo skupine SCC proizvajalcem cigaret. V zvezi s tem dejstvo, da ti dokumenti niso bili omenjeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, ni pomembno, saj je njihov cilj le nasprotovati trditvi, da med hčerinsko in matično družbo ni bilo komunikacijske poti. V zvezi s trditvijo družbe Alliance One, da bi morala družba SCC informacije iz teh dokumentov uporabiti za konsolidacijo rezultatov družbe Transcatab, zadošča ugotovitev, do katere je prišla tudi Komisija, da zadevni dokumenti niso računovodski

dokumenti, namenjeni pripravi letnih poročil skupine, ampak dokumenti o poslovnih dejavnostih, katerih cilj gotovo ni družbi SCC omogočiti, da konsolidira rezultate družbe Transcatab.

153 Drugič, v zvezi z obstojem komunikacijskih poti med družbama Dimon Italia in Dimon Inc. se je Komisija v točki 345 obrazložitve in opombah št. 282 in 283 izpodbijane odločbe prav tako upravičeno sklicevala na redna poročila o pridelku, ki so vsebovala podatke o rezultatih družbe Dimon Italia v Italiji in bila naslovljena na družbe v skupini Dimon, ki so kupovale od družbe Dimon Italia, in na druge dokumente, v katerih je navedeno neposredno poseganje uprave družbe Dimon International in drugih družb v skupini Dimon v dejavnosti družbe Dimon Italia.

154 Prvič, v zvezi s „poročili o pridelku“ in „profilom Italije“, ki ga je družba Dimon pripravila januarja 2000 (glej opombo št. 282 izpodbijane odločbe), je treba ugotoviti, da je Komisija upravičeno menila, da so bili ti dokumenti, ker so se nakupi večinoma izvajali znotraj skupine (točka 340 obrazložitve izpodbijane odločbe), pripravljeni za družbe skupine Dimon, ki so se ukvarjale s temi nakupi. Tudi ob predpostavki, da je trditev družbe Alliance One, da so te dokumente pošiljali strankam, ki niso del skupine Dimon, pravilna, ta družba ne navaja, komu so jih poslali, kar je še toliko pomembnejše, ker so ta poročila vsebovala podrobne informacije o nakupu surovega tobaka ter zaupne informacije o strategiji in rezultatih družbe Dimon Italia.

155 Drugič, v zvezi z dokumentom, ki ga je pripravila družba Dimon International in v katerem je primerjava zmogljivosti družb Dimon Italia in Transcatab (glej opombo št. 283 izpodbijane odločbe), je treba ugotoviti, da ta dokument, ne glede na vsebino, to je načrt za skupno podjetje družb Transcatab in Dimon v Italiji, kaže, da so se strategije, ki so vplivale na poslovno politiko družbe Dimon Italia, obravnavale na ravni skupine. Zato je Komisija ta dokument upravičeno upoštevala, da bi nasprotovala trditvi družbe Dimon Inc. ter dokazala obstoj komunikacijskih poti med družbama Dimon Italia in Dimon Inc., ne pa da bi, kot trdi družba Alliance One, dokazala, da je družba Dimon Inc. odločilno vplivala na poslovno politiko družbe Dimon Italia.

156 Tretjič, v zvezi s poročilom, ki ga je pripravil N., nekdanji predsednik družbe, z naslovom „The Present and Future of Dimon Italia" je treba ugotoviti, da se med drugim nanaša na stroške in kakovost nakupov pri proizvajalcih, slabosti družbe, njene zmogljivosti, potrebo po zaposlitvi novega direktorja tovarne in njegovem usposabljanju v „najbolje vodeni tovarni v skupini Dimon v Južni Ameriki ali Afriki", strokovno usposobljenost članov nabavne enote in strukturo vodenja. Kot je navedeno v opombi št. 283 izpodbijane odločbe, to poročilo, ki je bilo poslano družbi Dimon International in posredovano najvišjim vodstvenim delavcem v skupini Dimon, kaže, da so podrobne informacije o italijanski hčerinski družbi in njeni poslovni politiki krožile znotraj skupine. V zvezi s tem je treba tudi ugotoviti, da se N. na strani 4 tega poročila pritožuje zaradi „novih, po [njegovem] mnenju pretiranih zahtev družbe Dimon International v zvezi s poročili o vseh vidikih dejavnosti [hčerinske družbe]". Na isti strani izjavi, da čeprav je B. med najboljšimi v Evropi za odnose s strankami, ta prednost družbe „izgublja pomen, ker organizacija Dimon Združeno kraljestvo krepi svoj nadzor nad prodajo v vseh družbah v skupini". Poleg tega je v elektronskem spremnem dopisu k poročilu navedeno, da aktualna vprašanja, ki se postavljajo na ravni družbe Dimon Italia, lahko reši njena uprava „pod vodstvom družbe Dimon International", in predlagano, da se „vodstvenim delavcem družbe Dimon Italia dovoli, da nadaljujejo postopek reorganizacije družbe". Okoliščina, ki jo navaja družba Alliance One, da je to poročilo pripravil predsednik družbe Dimon Italia za zaključek mandata, ne zmanjša pomena ugotovitve, da tudi s svojo vsebino priča o obstoju „komunikacijskih poti" med družbo Dimon Italia in njeno matično družbo.

157 Četrtič, v zvezi z dopisovanjem med družbo Dimon Italia in S. je treba navesti, kot Komisija pravilno pojasni v opombi št. 283 izpodbijane odločbe, da je iz spisa razvidno, da so ta sporočila vsebovala podrobne informacije o dejavnostih družbe Dimon Italia in navodila za to družbo v zvezi z nekaterimi poslovnimi dejavnostmi.

158 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da izpodbijana odločba v zvezi z vlogo S. v skupini Dimon ne presega tega, kar priznava sama družba Alliance One, ko trdi, da je bil odgovoren za usklajevanje prodaje predelanega tobaka v Evropi. Iz spisa je razvidno tudi, da je imel S. v skupini vlogo „regionalnega izvršnega direktorja za Evropo“ (glej na primer „profil Italije“, ki ga je januarja 2000 pripravila družba Dimon) in da je bil med najpomembnejšimi vodstvenimi delavci skupine Dimon. Iz elektronskega dopisa, ki mu ga je poslal predsednik družbe Dimon Italia B., je tudi razvidno, da bi se S. moral sestati s predsednikom družbe Deltafina, da bi z njim razpravljal o „obetih v prihodnosti“.

159 Čeprav je bil S. formalno le uslužbenec ene od družb v skupini Dimon, kot trdi družba Alliance One, je imel v skupini Dimon zelo visoke funkcije in odgovornost, zlasti ker so se nanašale na glavna področja dejavnosti te skupine in celotno evropsko ozemlje.

160 Dejstvo, da je bil S. zaradi vloge v skupini neposredno in osebno obveščen o dejavnostih družbe Dimon Italia, lahko zato le potrdi, da so med to in matično družbo obstajale pomembne komunikacijske poti.

161 V zvezi s tem, najprej v zvezi z elektronskim dopisom, ki ga je B. poslal S., v katerem se sklicuje na letni sestanek upravnega odbora, je treba ugotoviti, da se ta dokument v nasprotju s trditvami družbe Alliance One očitno ne nanaša na pripravo ali konsolidacijo bilanc družbe Dimon Italia ter da vsebuje strateške informacije o njenih dejavnostih in njenem položaju v primerjavi s konkurenti.

162 Dalje, v zvezi z dokumentom, ki vsebuje predstavitev v programu PowerPoint za sestanek združenja APTI, ki ga je B. prav tako poslal S., zadošča ugotovitev, da je iz tega dokumenta v nasprotju s trditvami družbe Alliance One razvidno, da so na tem sestanku razpravljali o cenah (glej v zvezi s tem točko 213 obrazložitve izpodbijane odločbe). Poleg tega B. v spremnem elektronskem dopisu sporoča S., kakšen je cilj tega sestanka ter v zvezi s tem omenja tudi sestanek med M. M. iz družbe Deltafina in S.

163 Tretjič, v zvezi z elektronskim dopisom, ki ga je C. poslal S. in B., je treba ugotoviti, da z naslednjo navedbo vzpostavlja povezavo med nakupi in prodajo:

„Nova nakupna strategija [družbe Dimon Italia] bo potrebovala podporo in udeležbo evropske izvršne uprave družbe Dimon, ker bi to lahko zelo vplivalo na našo prodajo."

164 Nazadnje, v zvezi z elektronskim dopisom, ki ga je B. 10. maja 2001 poslal S. (glej tudi točko 209 obrazložitve izpodbijane odločbe), je treba ugotoviti, da kaže, da je S. prejemal podrobne informacije o poslovni politiki družbe Dimon Italia, med drugim v zvezi z nabavno dejavnostjo, vključno z vidiki, pomembnimi za kartel.

Razlaga dokazov, ki bi lahko ovrgli domnevo, ob upoštevanju sodne prakse

165 Po mnenju družbe Alliance One je bila v zgoraj v točki 80 navedeni sodbi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 10. septembra 2009 pojasnjena „narava dokazov ali trditev, ki jih mora predložiti matična družba, da ovrže domnevo“. V ta namen ta družba opredeli dve skupini dejavnikov, prvi se nanašajo na ravnanje hčerinske družbe na trgu, drugi pa na gospodarske, organizacijske in pravne povezave, ki hčerinsko družbo povezujejo z matično družbo, pri čemer v zvezi s prvo skupino meni, da ni sporno, da sta družbi SCC in Dimon Inc. dokazali, da sta njuni hčerinski družbi neodvisno delovali na trgu.

166 V zvezi s tem zadošča ugotovitev, da so edini upoštevni dejavniki, navedeni v zgoraj v točki 80 navedeni sodbi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 10. septembra 2009, „gospodarske, organizacijske in pravne povezave“, ki matično družbo povezujejo s hčerinsko družbo (glej točko 126 zgoraj).

167 Podrobnejšo razlago lastnosti teh povezav, z vidika sodbe Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v združenih zadevah Metsä-Serla in drugi proti Komisiji (od T-339/94 do T-342/94, Recueil, str. II-1727), sodbe Sodišča z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Aristrain proti Komisiji (C-196/99 P, Recueil, str. I-11005) in zgoraj v točki 80 navedene sodbe Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, kot jo predlaga družba Alliance One, je treba zavrniti. Po njenem mnenju je iz teh sodb razvidno, da za ugotovitev, da je matična družba odgovorna za ravnanje hčerinske družbe, ne zadoščajo kakršne koli gospodarske, organizacijske ali pravne povezave, ampak to omogočajo le take povezave, ki ravnanje hčerinske družbe lahko povežejo z navodili matične družbe.

168 Prvič, v zvezi z odlomki iz zgoraj v točki 167 navedene sodbe Metsä-Serla in drugi proti Komisiji je treba spomniti, da je v tem primeru šlo za združenje, Finnboard, ki po definiciji ni hčerinska družba ter ne more biti del podjetja in tudi ne more imeti

poslovne politike (v zvezi z natančno naravo pravnega odnosa med tem združenjem in njegovimi člani glej sodbo Splošnega sodišča z dne 14. maja 1998 v zadevi Finnboard proti Komisiji, T-338/94, Recueil, str. II-1617, točke od 271 do 281). Drugič, v zvezi z odlomki iz zgoraj v točki 79 navedene sodbe Dansk Rørindustri proti Komisiji in zgoraj v točki 167 navedene sodbe Aristrain proti Komisiji je treba ugotoviti, da se ne nanašata na problematiko odgovornosti matične družbe. Zadeva, v kateri je bila izrečena zgoraj v točki 80 navedena sodba Dansk Rørindustri se namreč nanaša na odgovornost družb Henss in Isoplus, ki nista imeli skupne matične družbe (glej v zvezi s tem sodbo Splošnega sodišča z dne 20. marca 2002 v zadevi HFB in drugi proti Komisiji, T-9/99, Recueil, str. II-1487, točke od 55 do 61). Prav tako je Sodišče v zadevi, v kateri je bila izrečena zgoraj v točki 167 navedena sodba Aristrain proti Komisiji, zavrnilo, da se odgovornost za ravnanje hčerinske družbe pripiše „sestrski“ družbi, ki ni bila prepoznana kot pravna oseba na čelu skupine (glej v tem smislu zlasti zgoraj v točki 167 navedeno sodbo Aristrain proti Komisiji, točka 98).

169 Skratka, kot upravičeno poudarja Komisija, zadeve, v katerih so bile izrečene te tri sodbe, na katere se sklicuje družba Alliance One, se sploh ne nanašajo na vprašanje odgovornosti matične družbe za kršitev hčerinske družbe. Te sodbe pojasnjujejo druge položaje, v katerih lahko nastopi solidarna odgovornost, čeprav ena družba druge družbe ne nadzira. Iz tega sledi, da se družba Alliance One nanje ne more uspešno sklicevati.

170 Glede na vse navedeno je treba ugotoviti, da domneva, da sta družbi SCC in Dimon Inc. dejansko odločilno vplivali na ravnanje njunih hčerinskih družb, ni bila ovržena z zadostnimi dokazi. Drugi del tega tožbenega razloga je zato treba zavrniti.

3. *Tretji del: kršitev pravice do obrambe*

171 Tretji del prvega tožbenega razloga se v bistvu deli na dva očitka. Prvi očitek se nanaša na to, da naj bi se Komisija v izpodbijani odločbi glede odgovornosti matičnih družb oprla na dokumente, ki jih v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah ni niti omenila. Drugi očitek se nanaša na to, da naj bi Komisija kršila pravico do obrambe družb SCC in Dimon Inc., ker naj bi za dokaz njune odgovornosti uporabila nedostopne dokumente.

172 Vendar je družba Alliance One na obravnavi v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča izjavila, da umika drugi očitek, kar je bilo zapisano v zapisnik obravnave. Zato ga ni treba preučiti.

a) Trditve strank

173 Družba Alliance One nasprotuje trditvam, ki jih je Komisija navedla v izpodbijani odločbi, da bi izpodbijala dokaze, ki sta jih predložili družbi SCC in Dimon Inc. Trdi, da je Komisija kršila njuno pravico do obrambe in s tem pravico do obrambe družbe Alliance One. Zlasti trdi, da je Komisija odločitev o odgovornosti matičnih družb oprla na dokumente, ki v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah niso bili niti omenjeni.

174 V zvezi s tem spominja, prvič, da ne družba SCC ne Dimon Inc. nista mogli izraziti mnenja o teh dokumentih, saj ju Komisija ni nikdar obvestila o tem, kakšen pomen jim lahko pripiše. Zato naj bi družbi SCC in Dimon Inc. menili, da ti dokumenti niso upoštevni za ta primer, in nanje v odgovorih na obvestilo o ugotovitvah o možnih

kršitvah nista predložili pripomb. Iz tega naj bi v skladu s sodno prakso Sodišča sledilo, da naj taki dokumenti ne bi bili dopustni dokazi zoper družbo Alliance One, saj naj ne bi imela možnosti, da izrazi mnenje o njih, pri čemer naj okoliščina, da so stranke te dokumente poznale, ne bi zadoščala za mnenje, da bi pripombe o njih lahko predložile v odgovorih na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah.

175 Družba Alliance One v repliki izpodbija trditev Komisije, da narava očitkov ostaja nespremenjena. Družba Alliance One primerja obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in izpodbijano odločbo ter poudarja, da je Komisija zlasti v točkah od 339 do 343 obrazložitve izpodbijane odločbe dodala več elementov in se sklicevala na obremenilne dokumente, ki prej niso bili navedeni. „Narava očitkov“ naj bi se tako iz splošne domneve o odločilnem vplivu spremenila v ugotovitev o dejanskem izvajanju takega vpliva, ki temelji na teh novih dokumentih. V skladu s sodno prakso naj Komisija ne bi mogla navajati dokazov, ki niso navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, ne da bi zadevnim podjetjem omogočila, da predložijo pripombe o teh novih dokumentih. Ker so po mnenju družbe Alliance One ti dokumenti edini dokazi, na katere se opira Komisija, naj odgovornost matičnih družb ne bi bila dokazana, izpodbijano odločbo pa naj bi bilo treba v tem delu razveljaviti.

176 Družba Alliance One v repliki poleg tega trdi, da so dokumenti od 2894 do 2902, ki jih Komisija prvič navaja v odgovoru na tožbo, novi in torej nedopustni, ter da Komisija, s tem ko je v odgovoru na tožbo razlago elektronskega dopisa, ki ga je B. 10. maja 2001 poslal S., poljubno priredila tako, kot da vsebuje dokaz, da je bila družba Dimon Inc. obveščena o dejavnostih kartela, navaja popolnoma nov in zato nedopusten očitek.

177 Komisija predlaga, naj se ta del prvega tožbenega razloga zavrne.

b) Presoja Splošnega sodišča

178 Spomniti je treba, da spoštovanje pravice do obrambe pri vodenju upravnih postopkov na področju konkurenčne politike pomeni temeljno načelo prava Evropske unije, katerega spoštovanje zagotavljajo sodišča Unije (glej sodbo Sodišča z dne 3. septembra 2009 v zadevi Prym in Prym Consumer proti Komisiji, C-534/07 P, ZOdl., str. I-7415, točka 26 in navedena sodna praksa).

179 V skladu z ustaljeno sodno prakso spoštovanje pravic obrambe zahteva, naj se zainteresiranemu podjetju v upravnem postopku da možnost, da ustrezno predstavi stališče o resničnosti in upoštevnosti zatrjevanih dejstev in okoliščin ter o dokumentih, ki jih Komisija navaja v podporo trditvi o obstoju kršitve Pogodbe (sodbi Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 10, in z dne 6. aprila 1995 v zadevi BPB Industries in British Gypsum proti Komisiji, C-310/93 P, Recueil, str. I-865, točka 21).

180 Člen 27(1) Uredbe št. 1/2003 je odraz tega načela, ker določa, da se mora strankam poslati obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem morajo biti jasno opredeljeni vsi bistveni elementi, na katere se Komisija opira v tej fazi postopka (glej v tem smislu zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Aalborg Portland in drugi proti Komisiji, točka 67), da se lahko zainteresirane stranke dejansko seznanijo z ravnanji, ki jim jih očita Komisija, in učinkovito zagotovijo obrambo, preden Komisija sprejme končno odločbo. Ta zahteva je izpolnjena, če ta odločba zadevnim osebam ne očita kršitev, ki so drugačne od tistih iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, in navaja samo dejstva, glede katerih so se imele zadevne osebe možnost opredeliti (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 19. marca 2003 v zadevi CMA CGM in drugi proti Komisiji, T-213/00, Recueil, str. II-913, točka 109 in navedena sodna praksa).

181 Vendar so lahko ti elementi povzeti na kratko in ni nujno, da je končna odločba kopija obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah (zgoraj v točki 179 navedena sodba Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 14), saj je to obvestilo pripravljalni dokument, v katerem sta presoja dejstev in pravna presoja le začasni (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 17. novembra 1987 v združenih zadevah British American Tobacco in Reynolds Industries proti Komisiji, 142/84 in 156/84, Recueil, str. 4487, točka 70). Tako se lahko sprejmejo dopolnila k obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, na podlagi odgovorov strank, katerih utemeljitve dokazujejo, da so dejansko lahko uresničevale pravico do obrambe. Komisija lahko za potrebe upravnega postopka tudi ponovno spremeni ali doda dejstva ali pravno podlago, na katere opira očitke, ki jih je navedla (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 28. februarja 2002 v zadevi Compagnie générale maritime in drugi proti Komisiji, T-86/95, Recueil, str. II-1011, točka 448, in z dne 22. oktobra 2002 v zadevi Schneider Electric proti Komisiji, T-310/01, Recueil, str. II-4071, točka 438).

182 Poleg tega je Sodišče pojasnilo, da upoštevanje trditve, ki jo je podjetje predložilo v upravnem postopku, vendar se pred sprejetjem končne odločbe glede tega ni moglo izreči, samo po sebi ne more biti kršitev njegove pravice do obrambe (sklep Sodišča z dne 10. julija 2001 v zadevi Irish Sugar proti Komisiji,C-497/99 P, Recueil, str. I-5333, točka 24).

183 Nazadnje je treba spomniti še, da se v skladu s sodno prakso krši pravica do obrambe, če obstaja možnost, da bi se upravni postopek, ki ga vodi Komisija, zaradi nepravilnosti, ki jo je storila, končal drugače. Tožeče podjetje dokaže, da je nastala taka kršitve, ko zadostno dokaže ne to, da bi bila vsebina odločbe Komisije drugačna, temveč to, da bi brez te nepravilnosti lahko bolje zagotovilo svojo obrambo, na primer zato, ker bi za obrambo lahko uporabilo dokumente, do katerih mu je bil v upravnem postopku zavrnjen dostop (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 2. oktobra 2003 v zadevi Thyssen Stahl proti Komisiji, C-194/99 P, Recueil, str. I-10821, točka 31 in navedena sodna praksa, in zgoraj v točki 126 navedeno sodbo Knauf Gips proti Komisiji, točka 28).

184 V obravnavanem primeru družba Alliance One očita Komisiji, da se je v izpodbijani odločbi oprla na dokumente, ki niso bili navedeni v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah. V repliki dodaja, da je Komisija v odgovoru na tožbo navedla nove dokumente, ki so zato nedopustni, ter da je poljubno priredila razlago nekega dokumenta, kar je po mnenju te družbe nov in torej nedopusten očitek.

185 Vendar je treba ugotoviti, da Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, da bi utemeljila naložitev odgovornosti družbama SCC in Dimon Inc. za kršitve konkurenčnega prava, ki sta jih storili njuni italijanski hčerinski družbi, ki ju imata prvonavedeni družbi v 100-odstotni lasti, v skladu z načeli sodne prakse, navedenimi v točkah od 86 do 88 zgoraj, praviloma lahko samo dokaže lastniško strukturo hčerinskih in matičnih družb (glej točke od 336 do 338 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah). Komisija je bila na podlagi teh načel sodne prakse v končni odločbi dolžna izreči se o trditvah strank iz odgovora na to obvestilo (glej točko 335 in naslednje obrazložitve izpodbijane odločbe), s katerimi so hotele ovreči zadevno domnevo.

186 Poleg tega je treba ugotoviti, da Komisija v nasprotju s trditvami družbe Alliance One v izpodbijani odločbi ne pravno ne z vidika dejstev ni spremenila očitkov, merila za pripis odgovornosti družbama SCC in Dimon Inc. ali dokazov, na katere se je oprla. V zvezi s tem je iz povezanega branja točk od 328 do 334 obrazložitve izpodbijane odločbe razvidno, da je Komisija vztrajala pri svoji ugotovitvi, ki je jasno zapisana v točkah od 336 do 338 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, v skladu s katero je odgovornost družb SCC in Dimon Inc. načeloma izhajala iz 100-odstotnega lastništva hčerinskih družb, česar družba Alliance One ne izpodbija. Šele pri presoji trditev in dokazov, ki so jih stranke navedle v upravnem postopku v okviru uresničevanja pravice do obrambe, Komisija v točkah od 335 do 346 obrazložitve izpodbijane odločbe obravnava določene vidike in posebne dokumente v zvezi z odnosi med družbama SCC in Transcatab ter družbama Dimon Inc. in Dimon Italia, pri čemer se sklicuje na dokumente v upravnem spisu. Presoja teh vidikov in dokumentov pa ni mogla vplivati

na uresničevanje pravice do obrambe družb SCC in Dimon Inc., še toliko manj, ker sta dostop do teh dokumentov – ki sta jih tako ali tako imeli – imeli v upravnem postopku.

187 Sicer pa je iz spisa razvidno, da sta družbi SCC in Dimon Inc., katerih pravna naslednica je družba Alliance One, imeli možnost odgovoriti na očitek, izrecno naveden v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki jima je bil poslan, in se braniti pred pooblaščencem za zaslišanje. Zato je bilo spoštovano načelo kontradiktornosti v upravnem postopku.

188 Vsekakor je treba tudi spomniti, kot je navedlo Sodišče, da ker Komisija, glede odgovornosti za kršitev, ni zavezana, da v fazi obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah razen dokazov o lastništvu kapitala matične družbe v njenih hčerinskih družbah predloži druge elemente, trditve glede kršitve pravice do obrambe ni mogoče sprejeti (glej v tem smislu zgoraj v točki 80 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 10. septembra 2009, točka 64).

189 Nazadnje, trditev iz replike, ki se nanaša na nedopustnost nekaterih dokumentov, ki jih je v spis uvrstila Komisija, in njeno poljubno razlago enega od njih ne more uspeti. Temelji namreč na zmotni predpostavki, da je Komisija te dokumente uporabila kot drugo sredstvo v podporo ugotovitvi o odgovornosti matičnih družb. Poleg tega je treba ugotoviti, da so v nasprotju s trditvijo družbe Alliance One dokumenti, ki jih je pripravila družba Dimon International in v katerih primerja zmogljivosti družb Dimon in Transcatab, navedeni v opombi št. 283 izpodbijane odločbe.

190 Torej je treba tretji del tega tožbenega razloga zavrniti.

4. *Četrti del: kršitev pravil o porazdelitvi dokaznega bremena*

a) Trditve strank

191 Družba Alliance One najprej opozarja, da Komisija, ker ni mogla dokazati, da sta matični družbi sodelovali v kartelu, nosi dokazno breme.

192 Tudi če bi v obravnavanem primeru sprejeli uporabo domneve, naj bi Komisija glede na elemente, ki sta jih družbi SCC in Dimon Inc. predložili v odgovorih na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, še vedno morala dokazati njuno odgovornost.

193 Ti elementi naj bi namreč ovrgli domneve Komisije. Komisija pa naj bi, namesto da bi predložila zadostne dokaze, s katerimi bi zavrnila trditve družb SCC in Dimon Inc. ter tako dokazala njuno odgovornost, v bistvu uporabila druge domneve, s katerimi je zavračala trditve ali zanikala kakršno koli vrednost elementov, ki sta jih predložili.

194 Komisija je vse dokaze in trditve družb SCC in Dimon Inc. zavrnila le na podlagi splošne trditve, da je ti dokazi in trditve niso prepričali, zato naj glede tega ne bi navedla ustrezne obrazložitve. Zato naj bi bilo težko vedeti, katere dokaze poleg že predloženih mora podjetje predložiti, da bi prepričalo Komisijo, da ni vplivalo na hčerinsko družbo, ki je v njegovi 100-odstotni lasti.

195 Komisija naj bi zahtevala pravi *probatio diabolica*, to je dokaz, ki ga v resnici ni mogoče predložiti, ker bi moral biti „negativen“ dokaz, da zadevna podjetja niso posegala v odločitve hčerinskih družb.

196 Komisija predlaga, naj se ta del prvega tožbenega razloga zavrne.

b) Presoja Splošnega sodišča

197 Po mnenju družbe Alliance One v bistvu ni mogoče, da bi matična družba predložila neposreden, „pozitiven“ in neovrgljiv dokaz o nevplivanju na ravnanje hčerinske družbe na trgu, saj bi se s tem zahteval *probatio diabolica*.

198 V zvezi s tem zadošča navedba, da se v nasprotju s trditvami družbe Alliance One ne zahteva, naj zadevne stranke predložijo neposreden in neovrgljiv dokaz o samostojnem ravnanju hčerinske družbe na trgu, temveč le elemente, ki lahko dokažejo to samostojno ravnanje (glej točko 125 zgoraj).

199 Dejstvo, da v obravnavanem primeru družbi Alliance One, da bi ovrgla domnevo o odgovornosti, ni uspelo dokazati, da sta hčerinski družbi matičnih družb, katerih pravna naslednica je, samostojno določali svoje ravnanje na trgu, ne pomeni, v nasprotju s tem, kar trdi ta družba, da te domneve v nobenem primeru ni mogoče ovreči.

200 Poleg tega je treba tudi navesti, da je ob upoštevanju narave domneve, ki dopušča, da se iz znanega dejstva sklepa o neznanem dejstvu, povsem logično, da bo moral subjekt, zoper katerega je domneva uporabljena, praviloma predložiti dokaz, s katerim bo ovrgel domnevano dejstvo. Vendar ta ugotovitev ne pomeni, da domneva postane neovrgljiva, če je tako kot v obravnavanem primeru ta dokaz treba iskati v sferi subjekta, zoper katerega je domneva uporabljena.

201 Iz tega sledi, da trditev družbe Alliance One ni utemeljena in jo je treba zavrniti.

202 Poleg tega je treba zavrniti trditev, ki jo je družba Alliance One navedla v odgovoru na pisno vprašanje Splošnega sodišča, da je na podlagi zgoraj v točki 80 navedene sodbe Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 10. septembra 2009 edina posledica uporabljene domneve obrnjeno dokazno breme, ne pa, kot naj bi trdila Komisija, da druga stranka nosi težje dokazno breme kot Komisija.

203 V obravnavanem primeru Komisija namreč ni navedla, kakšna je zahtevana „raven“ dokaza, ampak je samo ugotovila, da dokazi, ki sta jih predložili družbi SCC in Dimon Inc., ne morejo ovreči domneve.

204 Torej je treba tudi četrti del tega tožbenega razloga zavrniti.

205 Ob upoštevanju navedenih ugotovitev je treba prvi tožbeni razlog v celoti zavrniti.

B – *Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti pri določitvi končnega zneska globe*

1. *Trditve strank*

206 Po mnenju družbe Alliance One znesek globe, ki je bil solidarno naložen družbama Transcatab in Dimon Italia ter njej kot pravni naslednici družb SCC in Dimon Inc., krši člen 23(2) Uredbe št. 1/2003, ker presega 10-odstotni prag prometa vsake hčerinske družbe. Glede na promet vsake družbe je najvišji znesek, ki bi ga Komisija lahko naložila, 3,23 milijona EUR za družbo Transcatab in 3,99 milijona EUR za družbo Dimon Italia namesto 14 milijonov EUR oziroma 10 milijonov EUR.

207 Poleg tega ta družba trdi, da je Komisija, s tem ko ji je naložila globo v skupnem znesku 24 milijonov EUR, kršila načelo sorazmernosti. Natančneje, Komisija naj bi pri določanju izhodiščnega zneska prezrla, da sta se družbi SCC in Dimon Inc., ko je bila sprejeta izpodbijana odločba, že združili ter da je bila del nove skupine samo še družba Transcatab, družba Dimon Italia (z 10-odstotnim tržnim deležem) pa je bila prodana tretjim osebam. Ker naj bi družbi Alliance One ostal samo še 10-odstotni tržni delež, očita Komisiji, da je kršila načelo sorazmernosti, ker ji je naložila globo, katere izhodiščni znesek je podoben znesku globe, naložene družbi Deltafina (Universal), ne glede na to, da je ta imela 25-odstotni tržni delež.

208 Komisija predlaga zavrnitev tega tožbenega razloga.

2. *Presoja Splošnega sodišča*

209 Ta tožbeni razlog se deli na dva dela. Družba Alliance One očita Komisiji, da je presegla 10-odstotni prag prometa družb Transcatab in Dimon Italia. Očita ji tudi, da je kršila načelo sorazmernosti, ker je izhodiščni znesek njene globe blizu znesku družbe Deltafina (Universal), ne glede na veliko razliko v tržnih deležih obeh skupin.

210 V zvezi s prvim delom tega tožbenega razloga je treba ugotoviti, da je tesno povezan s prvim tožbenim razlogom, ker zavrnitev prvega tožbenega razloga nujno vpliva na utemeljenost tega dela. Zato je treba ob upoštevanju ugotovitev, zaradi katerih je bil zavrnjen prvi tožbeni razlog, ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ko je kot osnovo za izračun zgornje meje 10 % prometa iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 upoštevala konsolidirani promet družb Dimon Inc. (ki je bila med kršitvijo matična družba družbe Dimon Italia) in SCC (ki je bila med kršitvijo matična družba družbe Transcatab), ki sta se 13. maja 2005 združili v nov subjekt Alliance One (glej v tem smislu zgoraj v točki 125 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 30. septembra 2009, točka 114).

211 Ta zgornja meja mora biti namreč izračunana na podlagi skupnega prometa vseh družb, ki sestavljajo gospodarski subjekt, ki deluje kot podjetje v smislu člena 81 ES, saj je lahko le skupni promet družb, ki sestavljajo podjetje, pokazatelj velikosti in gospodarske moči zadevnega podjetja (glej v tem smislu zgoraj v točki 168 navedeno sodbo HFB in drugi proti Komisiji, točki 528 in 529, in zgoraj v točki 125 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 30. septembra 2009, točka 114).

212 Zato je treba prvi del drugega tožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

213 V zvezi z drugim delom tega tožbenega razloga, ki se nanaša na domnevno kršitev načela sorazmernosti, je treba, kot upravičeno poudarja Komisija, ugotoviti, da družba Alliance One v okviru trditve, da gre za kršitev načela sorazmernosti, v resnici postavlja vprašanje nasledstva podjetij. Družba Alliance One namreč v bistvu navaja, da bi lahko odgovarjala le za globo, naloženo družbi Transcatab (SCC), ne pa tudi za globo, naloženo družbi Dimon Italia, ker ta družba – ki je med kršitvijo imela 10-odstotni tržni delež – ni del nove skupine, saj je bila prodana tretjim osebam, preden je bila sprejeta izpodbijana odločba.

214 V zvezi s tem ni sporno, da je družba Alliance One kot pravna naslednica matičnih družb SCC in Dimon Inc. odgovorna za kršitev. Poleg tega je taka ugotovitev razvidna tudi iz točke 349 obrazložitve izpodbijane odločbe, v skladu s katero se družba Alliance One kot pravna naslednica skupin (SCC in Dimon Inc.), katerih del sta bili družbi Transcatab in Dimon Italia med kršitvijo, šteje za naslovnico izpodbijane odločbe.

215 Spomniti je treba, da mora v skladu z ustaljeno sodno prakso fizična ali pravna oseba, ki je zadevno podjetje vodila ob nastanku kršitve, načeloma zanjo odgovarjati, čeprav je bila ob sprejetju odločbe o ugotovitvi kršitve za poslovanje podjetja odgovorna druga oseba (zgoraj v točki 70 navedena sodba Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, točka 37; zgoraj v točki 168 navedena sodba HFB in drugi proti Komisiji, točka 103, in sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2009 v zadevi Hoechst proti Komisiji, T-161/05, ZOdl., str. II-3555, točka 50).

216 Sodišče je opozorilo tudi, da kadar je subjekt, ki je kršil pravila o konkurenci, pravno ali organizacijsko spremenjen, ta sprememba ne pomeni nujno nastanka novega podjetja, ki ni odgovorno za ravnanje predhodnega subjekta v nasprotju s pravili o konkurenci, če z gospodarskega vidika med subjektoma obstaja istovetnost (glej zgoraj v točki 82 navedeno sodbo ETI in drugi, točka 42 in navedena sodna praksa).

217 Zaradi učinkovite uveljavitve pravil o konkurenci lahko namreč postane potrebno, da se kršitve v zvezi s kartelom izjemoma pripišejo novemu upravljavcu subjekta, ki sodeluje pri kartelu, če ga je z gospodarskega vidika mogoče šteti za naslednika prvotnega upravljavca (glej v tem smislu sklepne predloge generalne pravobranilke Kokott k zgoraj v točki 82 navedeni sodbi ETI in drugi, točke od 75 do 78).

218 To tako imenovano merilo „gospodarske kontinuitete“ je pomembno v posebnih okoliščinah, na primer, če bi pravna oseba, odgovorna za upravljanje podjetja, po storitvi kršitve prenehala pravno obstajati (zgoraj v točki 82 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 145).

219 V tem primeru ni sporno, da sta zadevno kršitev storila subjekta, ki sta ju ob nastanku dejstev vodili družbi SCC in Dimon Inc. Ta subjekta sta po storitvi kršitve prenehala pravno obstajati, ker je z njuno združitvijo leta 2005 nastal nov subjekt Alliance One.

220 Če podjetje preneha obstajati zaradi prevzema, prevzemnik pridobi njegova sredstva in obveznosti, vključno z odgovornostmi za kršitev konkurenčnega prava. V tem primeru se lahko odgovornost za kršitev, ki jo je storilo prevzeto podjetje, pripiše prevzemniku (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2006 v združenih zadevah Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., str. II-5169, točka 326 in navedena sodna praksa).

221 Na podlagi teh načel družba Alliance One ostaja odgovorna za kršitev, ki jo je storila družba Dimon Italia, čeprav je bila ta prodana tretjim osebam. Položaj družbe Mindo je v tem pogledu drugačen, kajti, kot je pojasnjeno v sodni praksi, v primerih, ko je, kot v tem primeru, podjetje, udeleženo pri kartelu, prodano neodvisni tretji osebi ter med prejšnjim in novim upravljavcem ni nikakršne strukturne povezave, načelo

gospodarske kontinuitete ne vpliva na načelo osebne odgovornosti (glej v tem smislu in po analogiji zgoraj v točki 215 navedeno sodbo Hoechst proti Komisiji, točka 61).

222 Iz tega v obravnavanem primeru sledi, da je Komisija kršitev, ki sta jo storili družbi Transcatab (SCC) in Dimon Italia (Dimon Inc.), upravičeno pripisala družbi Alliance One.

223 Poleg tega je treba dodati, kot trdi Komisija, da bi bilo sklicevanje, kot ga predlaga družba Alliance One, na tržni delež ob sprejetju izpodbijane odločbe, neprimerno, kajti tržni deleži, na podlagi katerih so bili določeni izhodiščni zneski glob, so bili, kot je razvidno iz točk 372 in 373 obrazložitve izpodbijane odločbe, deleži udeleženih podjetij ob koncu kršitve, to je leta 2001.

224 Torej je treba tudi drugi del tega tožbenega razloga zavrniti.

225 Ob upoštevanju navedenih ugotovitev je treba drugi tožbeni razlog v celoti zavrniti.

C – *Tretji tožbeni razlog: napačna uporaba prava in napačna ugotovitev dejanskega stanja ter kršitev načela sorazmernosti in pomanjkljiva obrazložitev pri določitvi množitelja*

226 Tretji pritožbeni razlog se deli na tri dele. Prvi del se v bistvu nanaša na „dovolj odvračilen učinek“ globe in upravno prakso Komisije. Drugi del se nanaša na kršitev

načela sorazmernosti in pomanjkljivo obrazložitev, zakaj je množitelj za družbo Alliance One višji od množitelja za družbo Deltafina. Tretji del se nanaša na nedosledno utemeljevanje Komisije pri uporabi množitelja za družbo Mindo.

227 Vendar je družba Alliance One na obravnavi v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča izjavila, da zaradi stvarne napake v drugem delu tega tožbenega razloga ta del umika, kar je bilo zapisano v zapisnik obravnave. Zato ga ni treba preučiti.

1. *Prvi del: dovolj odvračilen učinek in upravna praksa Komisije na tem področju*

a) Trditve strank

228 Družba Alliance One nasprotuje temu, da se za izhodiščni znesek glob 10 milijonov EUR, naloženih družbama Transcatab in Dimon Italia, uporabi množitelj 1,25.

229 Meni zlasti, da promet njunih matičnih družb ne upravičuje uporabe množitelja in da je globa 10 milijonov EUR v zadevnem primeru, če se upošteva velikost matičnih družb in to, da nista bili seznanjeni z ravnanjem italijanskih hčerinskih družb na trgu surovega tobaka, dovolj odvračilna. Poleg tega naj bi Komisija morala upoštevati tudi majhnost geografskega trga, ki ga kršitev zadeva.

230 Nato se družba Alliance One sklicuje na upravno prakso Komisije, pri čemer promet družb SCC in Dimon Inc. ter višino glob, naloženih njunima hčerinskima družbama, primerja s temi podatki za podjetja, ki jih je Komisija kaznovala v zadevah, ki jih ta družba omenja, da bi dokazala, da v obravnavanem primeru uporaba množitelja ni bila potrebna za doseganje dovolj odvračilnega učinka.

231 Družba Alliance One v repliki dodaja, da je Komisija, s tem ko je za družbi Transcatab in Dimon Italia ločeno uporabila množitelj, presegla meje svoje diskrecijske pravice in ni upoštevala Smernic o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) uredbe št. 17 in člena 65(5) [PJ] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 171, v nadaljevanju: Smernice), v skladu s katerimi se osnovni znesek za večnacionalne skupine ne more samodejno povečati, ampak le kadar je to nujno, da se zagotovi dovolj odvračilen učinek.

232 Družba Alliance One tako ugotovi, da uporaba množitelja 1,25 za družbi Transcatab in Dimon Italia ni upravičena, ter zato predlaga znižanje zneska glob.

233 Komisija izpodbija trditve družbe Alliance One.

b) Presoja Splošnega sodišča

234 Opozoriti je treba, da je namen sankcij iz člena 23 Uredbe št. 1/2003 kaznovati protipravno ravnanje ter preprečiti njegovo ponovitev. Iz tega sledi, da je odvračanje eden od namenov globe (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 15. marca 2006 v zadevi BASF proti Komisiji, T-15/02, ZOdl., str. II-497, točki 218 in 219 in navedena

sodna praksa, in zgoraj v točki 125 navedeno sodbo Akzo Nobel in drugi proti Komisiji z dne 30. septembra 2009, točka 150).

235 Potreba po zagotavljanju odvračilnega učinka globe zahteva, da je globa določena ob upoštevanju želenega vpliva na podjetje, ki mu je naložena, to pa zato, da globa ne bi bila zanemarljiva oziroma, nasprotno, prekomerna, zlasti glede na finančne zmožnosti zadevnega podjetja, v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz potrebe po zagotavljanju učinkovitosti globe in spoštovanja načela sorazmernosti (sodba Splošnega sodišča z dne 5. aprila 2006 v zadevi Degussa proti Komisiji, T-279/02, ZOdl., str. II-897, točka 283; zgoraj v točki 215 navedena sodba Hoechst proti Komisiji, točka 379, in zgoraj v točki 125 navedena sodba Akzo Nobel in drugi z dne 30. septembra 2009, točka 154).

236 Ugotoviti je treba, da je Komisija v obravnavanem primeru uporabila metodo, opredeljeno v Smernicah, čeprav se nanje ni izrecno sklicevala, in da je v točki 1 A Smernic, ki obravnava težo kršitev, omenjen odvračilni namen. Natančneje, četrti odstavek te točke določa, da je treba „določiti kazen na ravni, ki naj zagotavlja, da ima dovolj odvračilen učinek“.

237 Ta namen je naveden tudi v naslovu točke 2.6.3.2 izpodbijane odločbe („Posamezna teža in odvračanje“) ter zlasti v točkah 374 in 375 obrazložitve. Komisija je namreč za izhodiščni znesek globe za družbo Deltafina (Universal) uporabila množitelj 1,5 (torej ga je povečala za 50 %), za družbi Dimon Italia (Dimon Inc.) in Transcatab (SCC) pa množitelj 1,25 (torej ga je povečala za 25 %), da bi zagotovila dovolj odvračilen učinek globe, česar ne bi bilo, če bi izhodiščni znesek izražal samo položaj teh podjetij na trgu. Oprla se je zlasti na njihov svetovni promet leta 2005, ki je znašal 3,276 milijarde USD, 1,311 milijarde USD oziroma 0,896 milijarde USD, da bi upoštevala „veliko ekonomsko in finančno moč“ teh skupin, glede na to, da so tudi glavni svetovni

trgovci s tobakom ter delujejo na različnih ravneh tobačne industrije in različnih geografskih trgih.

238 Prvič, v zvezi s trditvijo družbe Alliance One, da je izhodiščni znesek 10 milijonov EUR dovolj odvračilen, je treba ugotoviti, da ta družba ni nikakor podkrepila trditve, da bi bil znesek globe, če bi bil določen brez upoštevanja množitelja za odvračilni učinek, zadosten za zagotovitev takega učinka globe (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 17. junija 2010 v zadevi Lafarge proti Komisiji, C-413/08 P, ZOdl., str. I-5361, točka 107).

239 Vsekakor je treba navesti, da ta trditev temelji na zmotni domnevi, da se o povečanju zadevne globe presodi tako, da se ujemata znesek dane globe in odvračilni namen globe, ki se presoja glede na velikost in vsa sredstva podjetij.

240 Vendar iz izpodbijane odločbe ni razvidno, da je operacija, pri kateri se z namenom odvračanja upoštevajo velikost in vsa sredstva podjetja, del take presoje. Komisija z zvišanjem izhodiščnih zneskov iz točke 376 obrazložitve izpodbijane odločbe, ne glede na višino teh zneskov, namreč ni storila nič drugega kot to, da je zaradi zagotovitve odvračilnega namena globe različno obravnavala udeležence istega kartela, da bi tako upoštevala način, na katerega jih globa dejansko prizadene. To razlikovanje je opravila z množitelji, ki so bili določeni glede na velikost in vsa sredstva podjetij, ne glede na višino zneskov, za katere so ti množitelji veljali (glej v tem smislu zgoraj v točki 234 navedeno sodbo BASF proti Komisiji, točka 241).

241 Zato je treba navesti, da je Komisija upravičeno menila, da je treba za skupini SCC in Dimon Inc. glede na njuno velikost in vsa sredstva, ocenjena s pomočjo celotnega prometa v poslovnem letu, ki se je zaključilo 31. marca 2005, zaradi odvračilnih namenov uporabiti množitelj, s katerim se poveča globa, ne da bi bilo vprašanje seznanjenosti

z ravnanjem njunih italijanskih hčerinskih družb, v nasprotju s trditvami družbe Alliance One, sploh pomembno (v zvezi s tem glej točko 125 zgoraj).

242 Drugič, v zvezi s trditvijo, ki se nanaša na dovolj odvračilen učinek ob upoštevanju prakse Komisije na področju uporabe množiteljev, je dovolj poudariti, da predhodna upravna praksa Komisije ne šteje za pravni okvir za globe na področju konkurence, kajti ta je opredeljen samo v Uredbi št. 1/2003 in Smernicah (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 24. septembra 2009 v združenih zadevah Erste Group Bank in drugi proti Komisiji, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., str. I-8681, točka 233 in navedena sodna praksa, in sodbo Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v zadevi Michelin proti Komisiji, T-203/01, Recueil, str. II-4071, točka 292).

243 Tretjič, v zvezi s trditvijo, ki se nanaša na zelo majhen obseg geografskega trga, je treba na prvem mestu navesti, da je bil zadevni kartel nacionalen in v nasprotju s tem, kar kaže, da trdi družba Alliance One, ni bil omejen na pokrajine, kjer se proizvaja tobak. Kartel predelovalcev je namreč zadeval nabavni trg, ne pa proizvodnje, ki je osredotočena v nekaterih pokrajinah na polotoku (glej točko 83 obrazložitve izpodbijane odločbe). Dalje, vsekakor je treba ugotoviti, da to vprašanje ni povezano z uporabo množitelja. Obseg geografskega trga je namreč element, ki ga Komisija upošteva pri presoji teže kršitve (glej v zadevnem primeru točki 365 in 366 obrazložitve izpodbijane odločbe). Zato je ta element odraz objektivnih značilnosti, ki so neločljivo povezane s kršitvijo, medtem ko se pri uporabi množitelja zaradi odvračanja upoštevajo objektivne značilnosti udeležencev, kot so njihova velikost in gospodarski viri. Poleg tega to trditev podpira besedilo točke 1 A, četrti odstavek, Smernic, saj se presoja elementov, na katerih temelji uporaba množitelja, opravi neodvisno od narave kršitve, njenega dejanskega vpliva na trg in geografskega obsega trga (glej v tem smislu zgoraj

v točki 235 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 273). To trditev je zato treba zavrniti kot brezpredmetno.

244 Četrtič, v zvezi s trditvijo, navedeno v repliki, da Komisija v obravnavanem primeru ni upoštevala Smernic, ker preprečujejo avtomatsko povečanje osnovnega zneska globe za večnacionalne skupine, je treba ugotoviti, da nima dejanske podlage. Iz izpodbijane odločbe je namreč razvidno, da je Komisija pri določanju izhodiščnega zneska najprej presodila posamezno težo vsakega podjetja glede na njegov tržni delež, nato pa upoštevala gospodarsko in finančno moč večnacionalnih skupin, katerih del so bila podjetja, ki so storila kršitev, da bi zagotovila dovolj odvračilen učinek zneska. Torej se znesek nikakor ni samodejno povečal.

245 Ob upoštevanju navedenega je treba ugotoviti, da Komisija ni storila napake, ko je povečala izhodiščni znesek glob, naloženih družbama SCC in Dimon Inc., da bi zagotovila dovolj odvračilen učinek teh glob.

2. *Tretji del: nedosledno utemeljevanje Komisije pri uporabi množitelja za družbo Mindo*

a) Trditve strank

246 Družba Alliance One očita Komisiji, da je njeno utemeljevanje nedosledno, ker z utemeljitvijo, da družba Mindo z družbo Alliance One ni bila več povezana in je bila torej

ločeno podjetje, za družbo Mindo ni uporabila množitelja. Ker je družba Alliance One odgovorna za globo, naloženo družbi Dimon Italia (Mindo), in se za to družbo množitelj ni uporabil, naj se tudi zanjo ne bi smel.

247 S tem ko je Komisija za družbi Dimon Italia in Transcatab ločeno uporabila množitelj z obrazložitvijo, da sta bili med kršitvijo del dveh večnacionalnih skupin, naj ne bi upoštevala dejstva, da je bila, ko je bila sprejeta izpodbijana odločba in je bilo treba plačati globo, v večnacionalni skupini samo še družba Transcatab, medtem ko je bila družba Dimon Italia medtem prodana.

248 Poleg tega naj bi bila uporaba množitelja glede na njegov odvračilni namen upravičena le za družbo, ki je storila nezakonito dejanje, ne pa za družbo, popolnoma ločeno od kartela in katere edina povezava z družbo, ki je bila v njem neposredno udeležena, je nekdanje lastništvo njenih deležev.

249 Ker družba Mindo ni prenehala obstajati, bi bilo treba uporabiti množitelj, ker je neposredno sodelovala v kartelu. Po mnenju družbe Alliance One je nesprejemljiva posledica merila, ki ga je uporabila Komisija, da je družba, ki je neposredno storila kršitev, manj kaznovana kot družba, ki jo je v preteklosti nadzorovala, vendar ni sodelovala v kartelu in za njegov obstoj sploh ni vedela ter s to družbo celo nima več povezav.

250 Skratka, po mnenju družbe Alliance One Komisija dveh družb ne more šteti za solidarno odgovorni za različna in ločena zneska iste globe, kot je to storila v obravnavanem primeru.

251 Komisija izpodbija trditve družbe Alliance One.

b) Presoja Splošnega sodišča

252 Najprej je treba ugotoviti, da je Komisija v obravnavanem primeru pravilno upoštevala celotni promet matičnih družb, to je družb Dimon Inc. in SCC, da bi izračunala množitelj, in ne le prometa zadevnih hčerinskih družb, ker sta, kot je navedeno v analizi prvega tožbenega razloga, matična in hčerinska družba z vidika člena 81 ES enotno podjetje (glej v tem smislu sodbi Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2007 v združenih zadevah BASF in UCB proti Komisiji, T-101/05 in T-111/05, ZOdl., str. II-4949, točka 49, in z dne 18. junija 2008 v zadevi Hoechst proti Komisiji, T-410/03, ZOdl., str. II-881, točka 379). Poleg tega je bila uporaba množitelja zaradi odvračilnega učinka v obravnavanem primeru upravičena prav zato, ker so bila podjetja, ki so storila kršitev, del večnacionalnih skupin (glej točko 374 obrazložitve izpodbijane odločbe).

253 Komisija v opombi št. 291 k točki 374 obrazložitve izpodbijane odločbe pojasni, da je uporaba množitelja za globo, naloženo družbi Mindo (prej Dimon Italia), upravičena s solidarno odgovornostjo družbe Alliance One, medtem ko za lastno odgovornost družbe Mindo uporaba takega množitelja ne bi bila upravičena, saj je prekinila vse povezave s svojim delničarjem. Vendar je Komisija glede na to, da je treba pri odgovornosti družbe Mindo upoštevati omejitev 10 % njenega prometa, ugotovila, da ni smotrno ločeno računati izhodiščnega zneska za to podjetje. Iz tega sledi, da trditev, da Komisija ni upoštevala položaja ob sprejetju odločbe, nima dejanske podlage.

254 Komisija v točkah 403 in 404 obrazložitve izpodbijane odločbe (v točki 2.6.3.6 z naslovom „Izračunane globe in uporaba zgornje meje globe“) pojasni položaj družbe Mindo. Natančneje, v točki 404 obrazložitve izpodbijane odločbe, navede:

„[pri solidarni] odgovornosti družbe Mindo (ki ne vzdržuje več nobene povezave z nekdanjo skupino Dimon) je treba upoštevati 10 % njenega celotnega prometa v zadnjem poslovnem letu (tj. 3,99 milijona EUR)“.

255 Če je gospodarska enota medtem razpadla, lahko namreč vsak naslovnik odločbe zahteva, da se ta zgornja meja uporabi individualno (sodbi Splošnega sodišča z dne 15. junija 2005 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, neobjavljena v ZOdl., točka 390, in z dne 13. septembra 2010 v zadevi Trioplast Wittenheim proti Komisiji, T-26/06, neobjavljena v ZOdl., točka 113).

256 Ugotoviti je treba, da v obravnavanem primeru uporaba množitelja za namene odvračanja družbe Mindo ni imela nobenih praktičnih posledic zaradi omejitve globe, ki ji je bila naložena, na 10 % prometa. Zato je trditev družbe Alliance One brezpredmetna.

257 Vsekakor je treba, da se ob upoštevanju načela sorazmernosti ustrezno doseže odvračilni namen, vsa sredstva podjetja oceniti na dan, ko je globa naložena, česar družba Alliance One ne izpodbija (glej v tem smislu zgoraj v točki 235 navedeno sodbo Degussa proti Komisiji, točka 285).

258 Zato Komisiji ni mogoče očitati, da je, ko je določala povečanje zaradi odvračilnega učinka, upoštevala promet, ki sta ga ustvarili skupini, ki sta se združili v obdobju med prenehanjem kršitve in sprejetjem izpodbijane odločbe.

259 Prav tako je Komisija upravičeno menila, da je družba Mindo skupaj z družbo Alliance One solidarno odgovorna za plačilo globe v višini 3,99 milijona EUR, medtem ko družba Alliance One ostaja odgovorna za plačilo celotnega zneska globe v višini 10 milijonov EUR.

260 Iz vsega zgoraj navedenega je razvidno, da je treba tudi ta tožbeni razlog zavrniti.

261 Iz tega sledi, da je treba tožbo v celoti zavrniti, ne da bi bilo v tem primeru treba preučiti dopustnost drugega in tretjega predloga družbe Alliance One.

Stroški

262 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker družba Alliance One ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov, kot je predlagala Komisija.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (tretji senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Družbi Alliance One International, Inc. se naloži plačilo stroškov.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 9. septembra 2011.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje ..... II - 5748

A – Upravni postopek ..... II - 5749

B – Izpodbijana odločba ..... II - 5751

1. Naslovniki izpodbijane odločbe ..... II - 5752

2. Določitev zneska glob ..... II - 5756

Postopek in predlogi strank ..... II - 5762

Pravo ..... II - 5764

A – Prvi tožbeni razlog: kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za kršitve, ki jih je storila njena hčerinska družba, in kršitev pravice do obrambe ..... II - 5765

1. Prvi del: kršitev pravil o odgovornosti matične družbe za ravnanje hčerinske družbe ..... II - 5765

a) Trditve strank ..... II - 5765

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5769

2. Drugi del: neupoštevanje dokazov, ki sta jih predložili družbi SCC in Dimon Inc., da bi ovrgli domnevo ..... II - 5774

a) Trditve strank ..... II - 5774

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5783

Splošni elementi, ki jih navajata matični družbi, da bi ovrgli domnevo ..... II - 5784

Posebni elementi, ki jih navajata matični družbi, da bi ovrgli domnevo ..... II - 5786

– Odnos med družbama SCC in Transcatab ..... II - 5787

– Odnos med družbama Dimon Inc. in Dimon Italia ..... II - 5789

Elementi, ki naj bi jih Komisija uporabila, da bi potrdila pomanjkanje samostojnosti družb Transcatab in Dimon Italia ..... II - 5791

Razlaga dokazov, ki bi lahko ovrgli domnevo, ob upoštevanju sodne prakse ..... II - 5797

3. Tretji del: kršitev pravice do obrambe ..... II - 5799

a) Trditve strank ..... II - 5799

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5801

4. Četrti del: kršitev pravil o porazdelitvi dokaznega bremena ..... II - 5805

a) Trditve strank ..... II - 5805

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5806

B – Drugi tožbeni razlog: kršitev člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 in načela sorazmernosti pri določitvi končnega zneska globe ..... II - 5808

1. Trditve strank ..... II - 5808

2. Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5809

C – Tretji tožbeni razlog: napačna uporaba prava in napačna ugotovitev dejanskega stanja ter kršitev načela sorazmernosti in pomanjkljiva obrazložitev pri določitvi množitelja ..... II - 5812

1. Prvi del: dovolj odvračilen učinek in upravna praksa Komisije na tem področju ..... II - 5813

a) Trditve strank ..... II - 5813

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5814

2. Tretji del: nedosledno utemeljevanje Komisije pri uporabi množitelja za družbo Mindo ..... II - 5818

a) Trditve strank ..... II - 5818

b) Presoja Splošnega sodišča ..... II - 5820

Stroški ..... II - 5822